

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1923 december 28.

349. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hűtfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Az állampolgárság

Az állampolgárságról szóló törvénytervezet a karácsonyi ünnepek alatt került a nyilvánosság elé. Sok elintézetlen kérdés, meg nem nyugvó gond várta az állampolgárság új és törvényes rendezését, mely az utódállamok között az SHS. királyságban váratott legtovább magára.

Amint a kivonatos ismertetésekből látszik, az állampolgársági törvény tervezetének ama rendelkezései, melyek a vajdasági magyarokat a legjobban érdeklik, a trianoni békeszerződés vonatkozó megállapodásain nyugosznak. Ez természetesen nem kifogásolható annál kevésbé, mert nem mondhatunk le arról a követelésről, hogy a nemzeti kisebbségekre vonatkozó egyéb törvényes rendelkezések is hűségesen feleljenek meg azoknak a nemzetközi szerződéseknek. Amde a trianoni szerződésnek az állampolgárságról szóló rendelkezései nem ruházhatók föl olyan tartalommal, hogy az államhatalom csak azoknak adhatja meg az állampolgárságot, akik részére a békeszerződés megadni rendeli. A törvénytervezet szerint minden SHS. királyságban lakos hét évi itt tartózkodás után kérheti az állampolgárság kötelékébe való felvételét. A most, vagy ezután ideköltözőkre nézve ez a hét éves időtartam az egyesülés napjától, 1918. december elsejétől számít. A törvénytervezet legsérlemesebb intézkedése az, hogy azokra nézve, akik az egyesülés napja előtt már több mint hét évig állandóan az SHS. királyság mai területén éltek, az állampolgárság elnyerésére jogalapot teremtő itt-tartózkodás idejét szintén az egyesülés napjától kívánja számítani. Vannak többen, akik husz-harminc éve ezen a területen élnek s nem ismerik el őket jugoszláv állampolgároknak, mert mint volt köztisztviselők, nem tudják okirattal igazolni a magyar községi törvénynek az illetőségre nézve megszabott valamennyi feltételét.

Vannak derék tagjai a társadalomnak, akik 1910 előtti időtől kezdve itt élnek, itt teljesítik polgári kötelességeiket, hasznos és feddhetetlen munkával gazdagítják a nemzeti közösséget, akiket 10-15 éves itt tartózkodásukon túl ide köt családjuk, kenyérkeresetük, existenciájuk, akiknek ingatlanuk, üzletük van itt s akik — ha törvény lesz a tervezetből — kezdenek számolni a napokat, hogy a tíz tizenkét év után kezdődő hét év mikor telik le újra.

Az állampolgárság ma nem meztelen jog, nem dekurum, nem diszruha. Akinek nincs állampolgársága örökké érezheti maga

fölközt a legkeservebb bizonytalanság kétségét, hogy mikor vonják be iparendélyét, mikor zárják be üzletét, mikor veszik zár alá birtokát s mikor utasítják ki az ország területéről. Az állampolgárság elismerésének megtagadása existenciákat törhet össze családokat sodorhat katasztrófába s életsorsokat téríthet ki munkába és meglepedésbe beagyazott pályájából. Ha most, amikor a megmozdulás nehezebb s az új hajlékalapításnak sokkalta nagyobb akadályai vannak mint ezelőtt, az eddig hatályos törvények négy éve helyett hét évet követelnek meg az állampolgársági jog megadásánál, legalább ne tegyenek az években ilyen igaztalan különbséget. Akik hét évet töltöttek már ezen a területen s ma is itt laknak s a hét évi itt tartózkodás bizonyosságán túl még külön is dokumentálják, hogy ennek az országnak állampolgárai akarnak lenni, azoktól ne tagadják meg az állampolgárságot s ne kifogásol-

ják azt a hét esztendő, ami talán egészben a háboru előtti időre esett s aminek jogcímét a háboru alatti s a háboru utáni itt tartózkodás kétségtelen világossággal bizonyítja.

Pár héttel ezelőtt vált ismertté a romániai új állampolgársági törvény tervezete, mely mindenkinél megadni kívánja az állampolgárságot, akinek a trianoni békeszerződés élethelépése idején állandó lakása volt Románia területén s más ország javára nem optált. Ugy gondoljuk, az SHS. királyság kormányzata nem lehet a jogokban olyan szűkmarku, hogy a romániai közszellemmel való összehasonlítás ne az ő javára üssön ki. Mert ki tudná azt megmagyarázni, hogy miért csak esztendők mulva nyerve el az állampolgárságot az a vajdasági kereskedő, aki már tizenöt év óta itt él, amikor az az erdélyi kereskedő, aki 1918 nyarán költözött a mai Románia területére, már román állampolgár?

A demokraták a tartományi önkormányzat kiszélesítését követelik

Pribicsevics közeledése a radikális-párthoz — Elsimult a részleges kormányválság — Bünvádi eljárás készül Radics ellen

Beogradból jelentik: A Gergely-naptár szerinti karácsony a pravoszláv Beogradban nem állította meg a politikai szélmalom kerekét. Sőt a tulnyomóan katolikus országrészek sajtójának 3-4 napos pihenője alatt mintha még fokozottabb élénkséggel folyt volna a munka az országkormányzás műhelyében. A kormány napról-napra ülésezett, sőt kedden a nap-pali minisztertanácson kívül váratlanul éjjeli tanácskozásra is összehívték a kormány tagjai.

Egyik legfontosabb eseménye az elmúlt napoknak

a részleges kormányválság elsimulása

volt. A válság kiszélesedéséről elterjedt hírek úgy látszik kellemtelenebbé váltak a kormányban és így Pasics sietett a lemondott két minisztert visszahívni kormányába. Uzunovics építésügyi miniszter megbántott hiúságát így a kormánypart hivatalos lapjában megjelent „autentikus helyről” származó kommunikéval elégtit ki, amely szerint az általa sérelmezett kormánynyilatkozat nem dezavualta Uzunovics miniszter korábbi nyilatkozatát a horvát árvízkarosultak ügyében. Jankovics közlekedésügyi miniszter pedig kommuniké nélkül is feladta ellenállását és szintén visszavonta lemondását. A szerdai minisztertanácson Uzunovics már részt is vett, Jankovics Velizár azonban

nem, mert távol volt a fővárostól.

Miniszteri nyilatkozat a nemzetiségi kérdésben

A közlekedésügyi miniszter egyébként néhány nappal ezelőtt a Titel-Orlovát-i vasut megnyitása alkalmából a radikális párt egy részének a nemzetiségi kérdésben elfoglalt álláspontjára élesen rávilágító kijelentéseket tett.

Egy bácskai német község küldöttségét arról oktatta ki a miniszter ur, hogy a németeknek, ha valóban államhü elemek „az államfenntartó” pártokban, a demokraták vagy a radikálisok között van a helyük és csak önmaguknak ártanak, ha a német pártot fenntartják. Ilyen mereven, a nyilvánosság előtt csak Pribicsevics Szvetozárnak volt bátorsága a nemzetiségi pártok létjogosultságát megtagadni.

A tisztviselők előlege

A kormány gyakori tanácskozásainak az utóbbi napokban két főtárgya volt. Az egyik a tisztviselőknek nyújtandó előleg, a másik Radics István visszatérésének kérdése.

A tisztviselőknek nyújtandó előleg kérdésében hosszas tanácskozás után győzött a pénzügyminiszter álláspontja, aki csak száz millió dinárt volt hajlandó erre a célra három hónapos részletekben rendelkezésre bocsájtani. Így a legmagasabb rangú tisztviselők ezen a címen összesen 1500 di-

nárt kapnak, három rátában, a legkisebb rangúak pedig 600-at. Ez a megoldás az állami tisztviselők másfél-százazere rugó tömegében ismét nagy nyugtalanosságot keltett.

Sztojadinovics pénzügyminiszter egy hosszabb nyilatkozatban védi a kormány álláspontját, melynek az a lényege, hogy a kormány a tisztviselők, katonatisztek és a csendőrség illetményeinek emelésére közel egymilliárd dinárt fordított az utóbbi évben. Többet nem adhat a miniszter a tisztviselőknek, mint amennyire költségvetési fedezete van, mert különben felborul a budget egyensúlya és a valuta újra esne. A dinár értéke nemcsak stabil, hanem az utolsó évben határozottan emelkedett is, amiből elsősorban a tisztviselők húztak hasznot. A dinár javulása folytán nemcsak normálisan, de reálisan is emelkedett a fizetésük.

A kormány bünvádi eljárást indít Radics ellen

A második kérdés, amely a kormányt az ünnep alatt erősen foglalkoztatta, Radics István hazatérése volt. Ebben az ügyben a legfantasztikusabb hírek és kombinációk terjedtek el, annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy Radics elhagyta Londont és most Bécsben tartózkodik. Néhány bécsi lap jelentése is hirt ad arról, hogy Radicsot a legutóbbi napokban Bécsben látták. Ez a hír a kormányköröket erősen nyugtalanítja, mert zavarja a radikális pártnak a mérsékelt horvát elemekkel megkezdett megegyezés tárgyalásait. Ezért, egyes ellenzéki lapok jelentése szerint, a kormánynak minden törekvése arra irányul, hogy Radics hazatérését megakadályozza, mert a horvát köztársasági parasztpárt vezérének hazajövele fölboríthatná a politikai helyzetet. Ez a törekvés bírta rá a kormányt arra az elhatározásra, hogy Radicsot hazatérése után tartóztattassa és bíróság elé állíttassa.

Erre vonatkozóan a horvátországi hatóságok már állítólag utasítást is kaptak és az igazságügyminiszteriumban előkészítették a terhelő anyagot, úgy, hogy Radics ellen a bünvádi eljárást azonnal meg lehet indítani külföldön kifejtett működése miatt. Erre vonatkozóan sokféle kombináció van forgalomban politikai körökben; a radikális pártból kiszivárgott hírek is megerősítik, hogy a kormány valóban erélyes intézkedésekre készül arra az esetre, ha Radics visszatérne az országba.

Kiélesedik a demokratapárt válsága

A demokratapárt belső ellentétei a karácsonyi ünnepek alatt még job-

ban kiélesedtek és úgy látszik, hamarabb fognak válsághoz vezetni, mint azt eddig gondolni lehetett volna. Különösen heves vita keletkezett Pribicevics Szvetozárnak a szubotica-i »Nova Posta«-ban megjelent interjúja miatt, amelyben a lap Pribicevicsnek azt a kijelentését is közli, hogy szívesen látná a radikális-demokrata koalíció felújítását. A baloldali radikálisok új napilapja, az *Odjek* is leköszölte ezt az intervjút és ezzel kapcsolatban élesen megtámadta Pribicevicsét, akit a demokratapárt elárulásával vádolt meg. Pribicevics erre több nyilatkozatban megcáfolta az említett lapban közölt interjú helyességét és újból hangoztatta, hogy nagyon elítéli az »Odjek« körüli csoportosuló demokraták munkáját, amelyet a demokrata pártra nézve veszedelmesnek tart. A párt főbizottságából való kilépését elsősorban azzal indokolta Pribicevics, hogy a főbizottság nem hívja össze a pártkongresszust és elhanyagolja a párt-szervezkedést. Pribicevics cáfolata ellenére politikai körökben mégis erősen tartja magát az a hír, hogy Pribicevics és hívei a radikális párt felé orientálódnak és Krizman képviselő már tárgyal is több radikális képviselővel a megegyezés feltételeiről.

A demokratapárt szűkebb főbizottsága közben már el fogadta és nyilvánosságra hozta Marinkovics Vojának az önkormányzatok kiterjesztésére vonatkozó javaslatát. A tervezet szerint a demokratapárt nem elégedhet meg az alkotmányban és az eddigi törvényekben biztosított önkormányzati jogkörrel, mert az nem a párt programja alapján, hanem a koalíció eredményeképpen jött létre. A javaslat követeli a tartományi önkormányzatok hatáskörének széles kiterjesztését és mindazoknak az ügyeknek az önkormányzatok hatáskörébe való utalását, melyek eddig a kereskedelmi, szociálpolitikai, földmívelésügyi, közoktatásügyi, egészségügyi, építésügyi és erdő- és bányaiügyi

minisztériumok elé tartoztak. Az állami ellenőrzés az önkormányzatok fölött csak arra szorítkoznék, hogy az autonóm testületek a törvényhatárain belül működnek-e. Előzetes állami beleegyezés az önkormányzati ügyekhez a javaslat szerint nem volna szükséges.

A tartományi önkormányzatok pénzügyeiket teljesen önállóan intézik, azoknak az intézményeknek a jövedelméből, amelyeknek igazgatása hatáskörükbe tartozik, így elsősorban a bányák, erdők, fürdők, vi-

zierők és más fontos intézmények jövedelméből.

Ez az önkormányzati tervezet elégi hatást keltett az autonómista pártokban is. Pribicevics előbb említett nyilatkozatában kitér Marinkovics tervezetére is, amely szerinte nem haladja túl az alkotmány kereteit és így őt, aki ugyancsak a tartományi önkormányzatok kibővítését kívánja, szintén kielégíti és attól csak a tartományok pénzügyeinek kezelését illetőleg tér el, amely kérdésben más állásponton van.

Becskereken vagy Somborban állítják fel a katolikus papnevelő intézetet

A püspöki adminisztrátor tárgyalásai

A Subotícán felállítandó katolikus papnevelő intézet elhelyezése kérdésében — mint ismeretes — már régebben folynak a tárgyalások a subotica-i apostoli adminisztratura és a városi hatóság között. Beszámoltunk már arról, hogy az eddig kijelölt épületek közül egy sem felelt meg a célnak és így egyelőre még nem sikerült megoldást találni a szeminárium elhelyezése ügyében. A subotica-i püspökség megalakulása óta még nem is volt szó másról, mint arról, hogy a szemináriumot Subotícán fogják elhelyezni. Most azáltal, hogy a város nem tud megfelelő helyiséget a papnevelő intézet elhelyezésére rendelkezésre bocsátani, az a veszély fenyegeti a várost, hogy a szemináriumot más vajdasági városban fogják felállítani.

A subotica-i apostoli adminisztrátúrán nyert értesülésünk szerint ugyanis az egyházi hatóságok nem akarják sokáig elodáznai a szeminárium felállítását. Mivel pedig a város eddig nem ajánlott fel megfelelő épületet a papnevelő intézet részére, ezért a püspökség azzal a tervvel foglalkozik, hogy nem Subotícán állítja fel a szemináriumot, hanem Somborban vagy Becskereken, ahol megfelelő épületek állnak rendelkezésre. Subotícán is vásárolhatna ugyan az apostoli adminisztratura épületet, de máshol ingyen kaphatna. Somborban erre a célra rendelkez-

zésre áll a gimnázium épülete, két kolostor és több más egyházi épület, amelyeknek egy részét ugyan időközben különböző hatóságok elfoglalták, de vissza lehetne szerezni őket. Becskereken pedig a szeminárium céljaira mindenképpen megfelelő a Hendl-féle fiú-nevelőintézet, amely százhusz növendék részére van berendezve. A subotica-i apostoli adminisztratura tervei szerint — bár az egyházmegye központja Subotica — az esetben, ha a város rövid időn belül nem bocsát rendelkezésre megfelelő épületet a szeminárium részére, úgy megteszik a szükséges lépéseket a papnevelő intézetnek Somborban vagy Becskereken való elhelyezésére.

Ebben az ügyben Budanovics Lajos adminisztrátor csütörtökön délelőtt hosszasan tanácskozott Pletikoszics András dr. főispánnal, aki a megbeszélés befejeztével a következőket mondotta munkatársunknak:

— A város mindenképpen elejét akarja venni annak, hogy a katolikus papnevelő intézetet ne Subotícán, hanem más városban állítsák fel. Mi ugyan már eddig is felajánlottunk városi épületeket a szeminárium részére, mivel ezeket azonban a katolikus egyház hatóságok nem találták alkalmasnak, egyelőre még nem sikerült megoldani a kérdést. Kijelentettem azonban Budanovics apostoli adminisztrátor urnak is és

ezt most is hangsúlyozom, hogy a város záros időn belül megfelelő épületről fog gondoskodni, hogy így Subotica részére biztosítsuk a szemináriumot.

Pletikoszics főispán nyilatkozata alapján tehát remélni lehet, hogy a város felismeri a szeminárium felállításának a város kulturális életében való jelentőségét és idejében gondoskodik megfelelő épületről, ne hogy ennek hiánya miatt elveszítsük ezt a nagyfontosságú intézményt is.

Kilakoltatták a subotica-i tüdőgondozót

Az uccára kerül a tüdőbetegek menhelye

A subotica-i tüdőgondozó intézetet a város kezdetől fogva nem támogatja olyan mértékben, mint amilyen azt a humánus intézmény megérdemelné. Csak legutóbb irtunk arról, hogy sem az állam, sem pedig a város nem támogatja a tüdőbeteg-dispensairt és így rendkívüli nehézségekbe ütközik annak fentartása, most pedig egy még sokkal súlyosabb sérelemről kell beszámolni, miután a tüdőgondozót a város kilakoltatta eddigi hajlékából.

A tüdőgondozó elhelyezése az utóbbi időben már amugyis sok gondot okozott az intézmény vezetőinek. A dispensairt régi hajlékából már régebben elhelyezték és akkor hosszas utánjárás után sikerült elérni azt, hogy a város a volt polgári iskolában adott helyet a nagyfontosságú egészségügyi intézménynek. Azóta itt működött a tüdőgondozó egészen mostanáig, amikor a subotica-i városi hatóság érthetetlen intézkedése folytán a tüdőbetegek menhelye az uccára került.

Közvetlenül karácsony előtt ugyanis a tüdőgondozó vezetőségének Subotica város határozatát kézbesítették ki, amely szerint a tüdőgondozónak január 1-ig el kell hagynia a volt polgári iskola épületét, melynek helyiségét a város bérbeadta.

Január elsejétől már csak négy nap választ el és mondani is felesleges, hogy a rendelkezésre álló ne-

Spanyol vigjáték

Irtá: Molnár Ferenc

Maga az eset megtörtént; kezdek érte egy régi francia memoár, a XVII. századból.

És így lesz belőle vigjáték, négy felvonásban:

I.

Spanyol kisváros. Egy gavallér háza előtt. Holdas éjszaka. Köpenybe burkolt francia nemes zörgöt a kapun. A kapu nyílik. Szolga jön ki.

— A gazdáddal akarok beszélni, sürgősen.

A gavallér megjelenik az erkélyen.

— Én vagyok! — kiált fel a francia. — A dolog sürgős. A lovam beteg. Kalandra megyek, már ott is kellene lennem. Az istenért, add kölcsön a legjobb lovadat!

A spanyol:

— Hollá, emberek! Lámpákat! Azonnal az istállóba! A legjobb lovat az én kedves barátomnak!

— Köszönöm.

— Be se jössz?

— Nem. Nagyon sürgős. Nagyon várnak.

Elővezetik a lovat. A francia nemes feldobja magát a nyeregbe. Sarkantyú. Kalap lendül. Vad galopp a kis holdas uccán. Hang az erkélyről:

— Jó szerencsét!

Az erkélyről eltűnik a spanyol. A fények kialszanak az ablakok mögött. A kaput bezárják. Messziről

az éjjeli őr hangja. Aztán csönd. Függöny.

II.

Az elhagyott kis uccából már kivágtatott a lovas. Most a holdvilágban furdó kertek közt fut a nagy árnyék. Vándordisznó huzódik mögötte, amely mutatja a kedves erkélyes-tornyos házikókat, ligeteket, kerteket, amerre vágtat. Az égő spanyol színek hűvösek az ezüst éjszakában.

A dülözt felkapaszkodik az országútra. A lovas jobbra kanyarítja a lovat. A ló megáll, balra fordul. A lovas megfogja a kantárszárát, dolgoznak a térdai.

— Jobbra, te....

A paripa nagyot ránt a fején, ellenállhatatlan erővel kapja el a lovas, balra. És vágtat vele, mint a szél.

— Ejnye, — mondja a lovas — hova megy ez?

Nem is olyan messze, az ő háza felélik az út mentén. A ló arra rohan. A lovas most már enged: fushan, amerre akar. Kíváncsi, hogy hova viszi. Az meg viszi, egyenesen a háza felé.

— Ejnye, — mondja a lovas — csak nem hozzám megy?

A vándordisznó fut mellette. Kertek, villák, — egyre közeledik az ő háza. A paripa repül. Aztán hirtelen letér az országútról, átugrik az árkon és nyilsebesen vágtat a mezőn egy kis villa felé.

— Ejnye, — mondja a lovas, —

hiszen ez hazavisz engem az én kis nyárilakomhoz, a kertem végébe!

Már ott is vannak. A ló most már trappol, szeliden.

A kert végében a kiskapunál megáll.

— Ejnye, — mondja a lovas.

Mást most nem mond. Csak még egyszer ezt:

— Ejnye.

A vándordisznó megáll. A lódobogás zajára a kertből feketébe burkolt öregasszony jön ki.

— Ejnye, — mondja halkán a lovas, miközben arcát eltakarja köpenye szárnyával, — a feleségem dajkája!

A dajka az ajkára teszi az ujját és spanyolul szól hozzá:

— Csöndesen, señor! Mért nem üzentél, hogy jössz? Jöjj csak utánam, mint szoktál. De lábujjhegyen! És szót se!

A francia megköti a lovat a kertben és lopózva megy a dajka után. A szivére szorítja a kezét annak jéül, hogy erősen dobog a szíve. A fejét csóválja annak jelöl, hogy ezt gondolja: »Sokszor jöhetett ide éjjel ez a paripa, hogy így ideszokott«.

Kis vastag ajtó, dus lomb közé rejtve. Sötét csigalépcsőre nyílik.

A dajka:

— Csak jöjj utánam, señor, mint szoktál.

Előremegy. A lovas meghajtja a fejét, hogy beférjen az ajtón. A kis kövér ajtó nesztelenül záródik be

utánuk.

A kertben csönd. Holdas éj. A ló mozdulatlanul áll a fa mellett és hegyezi a fülét.

Függöny.

III.

Koromsötét szoba. Az ajtó nyílik.

A dajka hangja:

— Ó az asszonyom!

A francia belép. Az ajtó becsukódik. Semmit se látni.

A dajka hangja, kívülről:

— Örökös, asszonyom.

— Milyen édes meglepetés — suttogja az asszony, spanyolul.

— A feleségem! — suttogja magában a francia, franciául.

— Pssst! — lehel az asszony spanyolul — pssst, lábujjhegyen és egy szót se. Ezer fül vigyáz rám.

És senmi világosság, ami kiszűrődhetnék ajtók alatt, ablakhasadékon. Ezer szem vigyáz rám. Jöjj.

Nagy ölelés a vaksötétben.

— Édes — lehel az asszony, spanyolul.

— Édes — lehel vissza a francia, szintén spanyolul.

Majd később, mindketten, alig hallhatóan, spanyolul:

— Édes, édes.

Aztán az asszony:

— Mégis csak más egy spanyol. Ah, a spanyolok. Ah, a változatoság. Ah, a forró spanyol szerelem. Imádlak. De most menj, szökjél. És holnap jöjj megint. Ha hallom a lódobogást, a dajka lemegy érted megint. Menj, szökjél.

vetségesen rövid idő alatt a tüdőgondozó nem tud új helyiséget találni, a város pedig nem gondoskodik ilyenről. Így egészen bizonyosra vehető, hogy újévkor a tüdőbeteg-dispensáris berendezése kikerül az uccára és az a mintegy ötven szegény tüdőbeteg, aki eddig naponta a dispensárisban részesült kezelésben, teljesen elesik a további orvosi ápolástól, ha csak nem a hideg, havas télj uccán fogják az orvosok ezt a kezelést elvégezni.

A város tehát nemcsak, hogy nem támogatja ezt a mai közegészségügyi viszonyaink között annyira fontos intézményt, hanem azért a csekély bérért, amit helyiségeért ezután kap, feláldozza a tüdőgondozót, a melyet a teljes megszűnés fenyeget, ha csak a városi hatóság az utolsó pillanatban nem mészárolja meg elhatározását vagy legalább is nem gondoskodik a tüdőgondozó új elhelyezéséről.

Szovjetország közlekedése az S.H.S. királysághoz

Mindkét ország érdeke a megegyezés.

Prágából jelentik: A prágai szovjetkövetség sajtóosztálya a lapokban a következő kommunikátumot tette közzé:

— »Néhány prágai újságban az a hír látott napvilágot, hogy a szovjetkormány berlini képviselője után az S. H. S. királyság kormányához azt az ajánlatot intézte, hogy kezdjenek tárgyalásokat a Szovjetkormány elismerésére és hogy az utóbbi minden áron alá fogja írni ezt a szerződést.

— Az S. S. R. berlini képviseletétől nyert információk szerint az S. H. S. királysággal folyó tárgyalásokról szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert az a kérdés az S. H. S. királyságban még nincsen teljesen rendezve és ezért a tárgyalásokban kis fennakadás állott be.

— Ami azonban a Szovjetkormány álláspontját illeti, az a december 12-iki hivatalos lapban lett megformálva. A Szovjetkormány és az S. H. S. királyság közötti megegyezésnek semmiféle akadálya sincsen. Mindkét állam politikai érdekében áll, hogy egymáshoz köze-

A férj megy, szokik. Az ajtó becsukódik mögötte.

Az asszony, egyedül, franciái:

— Ah, a változatoság. Ah, a forró spanyol szerelem.

Kis szünet, csönd.

Az asszony halkán, egyedül, franciái:

— An... és most várni, várni... holnap éjszakáig!

Nagyot sóhajt, de a sóhaj másodikk feléből ásitást csinál.

Függöny.

IV.

Lenni a kertben. A francia lassu léptekkel, lehajtott fővel ballag a paripa felé. Megáll. Felsőhajt. Tovább megy, odaér a lóhoz. Kiveszi a nyeregkápából a pisztolyt.

Lassan elindul vissza a ház felé.

Megy, megy. Ismét megáll. Gondolkozik. A szívére teszi a kezét annak jeléül, hogy szívdobogása van. A homlokára teszi a kezét annak jeléül, hogy határozatlan. Megvakarja az orrát annak jeléül, hogy nem barátja a tragikus megoldásoknak. Aztán egy pillanatig csak áll és semmit se csinál. Majd felveti a fejét és elmosolyodik, annak jeléül, hogy megtalálta a megoldást.

Hirtelen megfordul, határozott léptekkel megy vissza a paripához, szembeáll vele és célbaveszi az állat homlokát. A ló figyelmesen néz rá. A pisztoly eldurran. A ló térdre rogy.

A hold elé felhőfátyol húzódik.

Függöny.

ledjenek. A Szovjetkormány részéről az S. H. S. királyság ebben az irányban teljes megértésre és előzékenységre fog találni. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az S. S. R. minden áron aláírja a szerződést.

A frank esése engedékenységre bírja Poincarét

Belgium külön jegyzékben válaszol Németországnak

Párisból jelentik: A francia külügyminiszteriumban kijelentették, hogy Páris és Brüsszel között tárgyalások indultak meg a Németországnak adandó válasz megszövegezésére. A tárgyalások egyelőre az irányban folynak, hogy Belgium és Franciaország azonos jegyzéket küldjön-e a német kormánynak, vagy különböző szövegezésű választ adjanak át a német ügyvivőknek. A külügyminiszteriumok erről a kérdéssel még véglegesen nem döntöttek. Ugy hiszik azonban, hogy mindkét kormány külön választ küld, de előzőleg egymással közlik a jegyzékek szövegét.

A párisi lapok hangsúlyozzák, hogy Franciaországot a frank ársuhanása alkalmasint engedékenységre fogja bírni Németországgal szemben.

Mint Beogradból jelent tudósítónk, a szovjetkormány ez a kommunikáció ottani politikai körökben nagyon kedvező fogadtatásra talált és azt kedvező bevezetésnek tekintik az új berlini követ, Balugdzsics által megindítandó tárgyalásokhoz.

A New York Herald értesülése szerint a német memorandum alapján hét kérdésről indul meg a tanácskozás. Ezek: a gazdasági összeköttetés helyreállítása a megszállt terület és Németország között, a vámjövendelmek kérdése, a valutakérdés, a Rajna-westfaliai bank megalapítása, a rajnai hajózás, vasúti ügyek és közigazgatási ügyek.

A lapok szerint Franciaország mind a két kérdésben hajlandó Németországgal megegyezést létesíteni. Poincaré, mint a Petite Parisien értesül, kijelentette Hösch német ügyvivőnek, hogy a francia kormány a német előterjesztést komoly tárgyalás alá veszi és előreláthatólag elfogadja tárgyalás alapjául azokat a feltételeket, amelyekkel Németország a jegyzékben körvonalazott.

Fegyverraktárt talált a budapesti rendőrség egyik ébredő-vezér lakásán

Letartóztatták a 101-es bizottság tagjait

Budapestről jelentik: A bombamerénylők ügyében folytatott rendőri nyomozás újabb eredménnyel járt, amennyiben a budapesti rendőrség karácsony előtt letartóztatta Marosi Károly volt gyógyszerészt, aki beismerte, hogy azt a bombát, amit az ébredők Rassay Károly számára küldtek ő vitte el a Hungária-szállóhoz és adta át a 166-os számú hordárnak, hogy szállítsa a csomagot Rassay Károly lakására. Marosi vallomása alapján letartóztatták Szász József egyetemi hallgatót is, akire a terhelő adatok egész sora azt bizonyítja, hogy Miklós Andor főszerkesztő ellen megkísérelt bombamerénylet pokolgépét ő vitte el az Emke-kávéházhoz, hogy aztán egy hordárral az Est szerkesztőségébe felküldje. Hasonlóan súlyos vallomások alapján rendőri őrizetbe került még egy állítólagos »Krenkó« nevű fiatalember, valamint öt más egyén, — egyetemi hallgató, magánhivatalnok, városi tisztviselő — akik ellen az a gyanú, hogy vagy részesei a kettős bombamerényletnek, vagy pedig ahhoz a 101-es bizottsághoz tartoznak, amely a Ferenc körút 2. számú házban az Ébredő Magyarok Egyesületének IX. kerületi szervezetében alakult a már régebben letartóztatott Márfy József vezetésével.

Amikor a rendőrség az állítólagos Krenkó Józsefet kihallgatta, kiderült, hogy ifjabb Drenka Bélának hívják és az ébredők egyesületének egyik vezetője. Drenka beismerte, hogy azok a fenyegető levelek, amelyeket Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, továbbá a főkapitány és a budapesti francia követség kapott, az ő kezétől származnak. Vallomása szerint a leveleket Márfy fogalmazta és Szász József hozta el az ő lakására lemásoltatni.

A huszonháromtagú 101-es bizottság

A hírhedt 101-es bizottság, amely mint a bombamerényletek intézője szerepelt, a rendőrség nyomozásának eredménye szerint huszonhá-

rom tagból állott. Márfy József és Adorján Gáza voltak a vezetői. Vallomásaiban a következők foglaltak helyet: Nesz Károly huszonegy éves egyetemi hallgató, Chriaszti István volt pallér, Varga Ferenc volt főhadnagy, Horváth-Halasz József egyetemi hallgató, Kis Ferenc egyetemi hallgató, akik az ügyészségi fogház lakói, továbbá a most őrizetbe vett Marosi Károly, Szász József, ifjabb Drenka Béla, Czekkel József belügyminisztériumi hivatalnok és egy tizenhétéves gimnáziumi tanuló. Rajtuk kívül még tizenegy tag nevét ismeri a főkapitányság és ezek közül ötöt már le is tartóztattak; a másik hat valószínűleg álnéven szerepel.

A 101-es bizottság összesen huszonhárom tagból állt és Márfy feladata volt, hogy teljes létszámra egészítse ki megbízható emberekből. Márfy azonban rendkívül óvatos volt és csupán azokat tartotta megbízhatóknak, akik mögött legalább a Britannia, vagy egynehány emlékeztetés éjszakai uccai igazoltatás állt. Csak olyan embereket vett fel, akiket a rendőrség üldöz és akik nem mernek rendőrségi szerepre vállalkozni. Hogy tökéletesen odaláncolja magához az embereket és minden árulástól egyszer és mindenkorra biztosítva legyen, éjszakai ünnepélyes esketési jeleneteket rendezett, amelyekben haldos bosszút esküdtött a 101-es bizottság huszonhárom tagja mindazokra, akik közülük árulást követnének el, még akkor is, ha a hatóságok kínzásokkal igyekeznek vallomást kicsikari belőlük. Nem érdekeltlen, hogy a rendőrségen Márfy szegte meg ezt az esküt elcsönk, amikor részletes vallomást tett az öt terhelő büncselekményekről.

Fegyverek a pincében

Ifjabb Drenka Béla lakásán a detektívek, akik azt akarták megállapítani, hogy honnan kerültek ki a bombák, házkutatást tartottak, a mely alkalommal valóságos fegyverraktárt fedeztek fel. Nagyszámu fé-

nyesre tisztított gyalogsági löfegyverre akadtak, továbbá lovassági karabélyokat, ezerötszáz darab éles töltényt, gyalogsági és lovassági revolvérokat gazdag tölténykészlettel, négyezer darab gépfegyver-töltényt, szétszedett gépfegyver-alkatrészeket, egész sereg rohamsisakot, tölténytáskákat, sebesültszállító hordáryakat és egyéb hadianyagokat találtak.

Akiket letartóztatnak és akiket kiengednek

A hatóságok eredményes rendcsináló munkájáról ellenzéki körökben a következő nyilatkozatot tették munkatársunk előtt:

— A közvélemény mindenestre nagy örömmel veszi tudomásul, hogy a rendőrség teljesíti kötelességét, de főlegesen lenne azért tulajdonosan nagy jelentőséget tulajdonítani ezeknek a letartóztatásoknak. A most lefűelt pár kiskoru ébredő tevékenységét a rendőrség már régebben is ismerte és ellenük — hordári és cimiri tevékenységükért — már régebben is folyt a nyomozás, sőt nagyrészüket nem is most tartóztatták le. Ellenben nagy ügyet kellett csinálni most őrizetbe vételükből, mert így akarta a kormány ellensúlyozni azt a kellemetlen hatást, amit az a körülmény kellett, hogy Ulán Ferencet, Szemere Bélát és Bobula Titust karácsonyra szabadonbocsátották. A konszolidációs tevékenységnek ez a mérége: a vezéreket szabadonengedni és az önkéntes hordárokat és a többi senkiket becsukni. És később őket is szabadonengedni. Ez a szemfényvesztés azonban már nagyon is átlátszó és a közönség már kezd mulatni a megrendelt és terminusra szállított letartóztatásokon.

A vajdasági tartományi főispánok megkezdik működésüket

A minisztertanács ülése

Beogradból jelentik: A minisztertanács csütörtökön este hat órától kilenc óráig ülést tartott, amelyen a tartományi kormányzóságok likvidálásának ügyével foglalkoztak. A minisztertanács elhatározta, hogy az új tartományi beosztás végrehajtásával egyidejűleg sürgősen likvidálni fogják a tartományi kormányzóságokat és a sarajevói, valamint ljubljani kormányzóságoknál a földművelési osztályt azonnal likvidálják.

A Vajdaságra nézve a minisztertanács elhatározta, hogy a vajdasági tartományi főispánok sürgősen vegyék át a hatáskörüket az illetékes miniszteriumoktól, hogy így a tartományi főispánok működése mielőbb teljes legyen.

Foglalkozott még a minisztertanács a Radics visszatérése esetére foganatosítandó rendszabályokkal. A politikai helyzet beható megvitatása után újból elhatározták, hogy Radicsot azonnal az országba való megérkezésekor letartóztatják.

HA ELEGÁNSAN ANAR ÖLTÖZÖDNI

ugy tekintse meg

ősz és téli szöveteimet!

Raktáron tartok: 515ny-, raglán- és téllkabát- szöveteket. Bricsesz 300 dinár. Raglán és téllkabát 1000 dinártól kezdve mérték után a legújabb divat szerint — Megrendelheő:

NÁVAY ISTVÁN

polgári- és egyenruhásüzletnél, Subotica, Somborski puti 2. (Nagytemplom mellett Dr. Kiss-ház.) 6555

Venizelosz visszatér Görögországba

Plaszitrasz ezredes a tengeren találkozott Venizeloszal

Athénből jelentik: Venizelosz táviratilag közölte párthíveivel azt az elhatározását, hogy a nép és a kormány meghívása folytán ideiglenesen visszamegy Görögországba, hogy személyes jelenlétével elősegítse a belső ügyek rendezését, ragaszkodik azonban ahhoz a régebbi szándékához, hogy a politikától visszavonul. December 29-én fog Marseillében hajóra szállni, kéri azonban, hogy fogadtatása alkalmával mindenemű ünnepléstől tartózkodjanak.

Plaszitrasz ezredes, forradalmi főnök hajón Venizelosz elé utazik és a nyílt tengeren fog vele találkozni. A két államférfi, hogy az ünnepélyes formalitásokat a fogadtatásnál elkerüljék, a Görögországban való partraszállás helyét és idejét titokban tartja.

A görög katonai szövetségek, Venizelosz hazatérésére való tekintettel, elhatározták, hogy megszüntetik működésüket és a katonák, a tisztek és a legénység egyaránt, a jövőben tartózkodni fognak a politizálástól.

Kerületi

rendőrkapitányságokat állítanak fel Suboticán

A költségvetés a szombati városi közgyűlés előtt

Subotica város kizsákosított tanácsa szombaton délelőtti rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a város 1924. évi költségvetését, valamint a rendőrség átszervezésének tervét fogják letárgyalni.

A költségvetést — amelyet már néhány héttel ezelőtt ismertettünk — a kizsákosított tanács valószínűleg minden változtatás nélkül elfogadja. Így a jövő évi városi gazdálkodás már az új költségvetésen fog alapulni.

A rendőrség átszervezése

A közgyűlésen a költségvetésen kívül még a rendőrség átszervezéséről fognak tárgyalni. Karakasevics Gábor rendőrkapitány ugyanis még a kinevezése alkalmával utasítást kapott a belügyminisztériumtól a rendőrség átszervezésére, a tervet azonban eddig pénzhiány miatt nem lehetett megvalósítani. A szükséges anyagiak most már rendelkezésre állanak és így az átszervezés még az év elején meg fog történni.

Az átszervezési tervek szerint a várost öt rendőrségi kerületre osztanák és mindegyik kerület élére egy rendőrkapitány kerülne. A kerületi rendőrkapitányságok főleg kihágási ügyekben járnának el és működésüket egy központi osztály ellenőrizné. Ezenkívül a rendőrlégénységet modern kiképzésben részesítenék és a rendőrségi szolgálat három évre kötelező lenne. A terv szerint a kiképzés egy évi próbaidőből és négy hónapi tanfolyamból áll, amelynek eredményes elvégzése után véglegesítenék meg állásában a rendőrszolgálatra jelentkező próbaidős rendőrt. A rendőrlégénység fegyverzettségére szintén nagy súlyt akar helyezni Karakasevics főkapitány és ezért a büntetéseket is megszigorították. A legszigorúbb büntetés száz dinár pénzbüntetés és öt napi elzárás.

A közgyűlés előreláthatólag el fogja fogadni az átszervezésről szóló terveket, amik azután rövidesen meg is valósulnak.

A szombati közgyűlésen Karakasevics főkapitány be fogja jelenteni, hogy a bejelentő hivatal átszervezési munkálatait most már befejezték és Vukics Ferenc rendőrkapitány vezetése alatt a jövő évben megkezdődik működését.

Karakasevics Gábor rendőrkapitány nyilatkozata szerint a bejelentőhivatal rendszeres működése folytán a közönség ezentúl könnyebben hozzá fog jutni hatósági bizonyítványokhoz és teljesen meg fog szünni az a hosszadalmas eljárás, ami eddig uralkodott.

Halálos szerencsétlenség a Dunán

Részeg munkások belefuladtak a Dunába

Novisadról jelentik: Szerdán este a novisadi téli kikötőnél három ember belefuld a Dunába.

Ivanovics Nikola, Szerdarevics Antun és Matkovic Mijó, a novisadi Monopol-raktár munkásai szerdán egy korcsmában boroztak. Zárórákor elhatározták, hogy kimennek a kamenicai szigetre, ahol az ottlévő korcsmában reggelig folytathatják a mulatozást zavartalanul. Kimentek a téli kikötőbe, ahol mindhárman ittas állapotban beleültek egy csónakba. Evezni azonban egyikük sem tudott, sem kormányozni és így, amikor a Duna közepére értek, örvénybe kerültek, amely felborította a csónakot. A csónakban ülők segítségért kiáltottak, de mire a parton állók segítségükre érhetek volna, mindhárman eltűntek a vízben.

A rendőrség amint értesült a csónakatasztrófáról, megindította a nyomozást. A vízbe fuld emberek holttesteit azonban még nem sikerült kihálászni.

Gyilkosság a suboticiai szőlőkben

Bosszúból agyonverték egy napszámost

Vasárnap este — mint megirtuk — a bajai vasutvonal mentén, a 2-es számú őrház közelében, a járókelők egy fiatalember holttestére bukkantak. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Miladinovics Szlobodán főkapitányhelyettes és dr. Princz hatósági orvos nyomban a helyszínre mentek a nyomozás megindítása végett.

A holttest a vasúti őrházról körülbelül ötven-hatvan lépésnyire a vasúti vonal mellett elhúzódó árokban feküdt, fején több ütés nyoma látszott, amiből megállapították, hogy a gyilkos súlyos tárggyal agyonverte és a halált az ütések következtében agrázskodás idézte elő. A nyomozás folyamán kiderült, hogy az áldozatot Nagy Mihálynak hívták, 20 éves suboticiai napszámos. Miladinovics főkapitányhelyettes kihallgatta a közelben lakó embereket és a vasúti őr vallomása alapján sikerült még az éj folyamán elfogni a tetteseket Mácskovics (Krumpir) Lukács és Krmptics Márkó suboticiai legények személyében.

A vasúti őr elmondta, hogy este felé az áldozat arrafelé ment egy leánnyal, aki azt megelőzőleg egy nagyobb társasággal sétált az őrház előtt. Ezen a nyomon kiindulva megállapították, hogy a Nagy Mihállyal látott leány Matlak Mariska Bajai szőlők 288. szám alatti 18 éves leány, aki este nyolc óra tájban egy nagyobb társasággal a Majsai szőlőkbe akart menni táncmulatságra. A társaságban voltak Mácskovics és Krmptics is. Utközben összetalálkoztak Nagy Mihállyal, aki épp Matlakékhöz igyekezett. Amikor a leány meglátta, elvált társaságától és Naggyal visszafelé ment szülei lakása felé. Alig haladtak néhány lépést,

amikor Mácskovics és Krmptics visszafordultak és Mácskovics egy nála lévő súlyos bottal hátulról többször fejbeütötte Naggyot, majd Krmptics egy kődarabbal mért néhány ütést áldozatuk fejére. Nagy az ütések következtében összeesett és néhány pernyi kintlódás után meghalt. A tettesek amikor látták, hogy áldozatuk vérző fejjel a földre rogy, elmenekültek. Matlak Mariskát a rendőrség a lakásán találta meg és kihallgatása nyomán Mácskovicsot és Krmpticsot néhány óra alatt megtalálta a rendőrség.

A tettesek a rendőrségen beismerték tettüket és Mácskovics, a tulajdonképpeni gyilkos, azzal mentegette tettét, hogy Nagy őt még a múlt évben megszurta és amiatt bosszúta meg magát. A rendőrség mindkettőjüket átkísérte a suboticiai ügyészség fogházába.

Mellbelötte magát

a suboticiai lovasezred egyik tisztje

Baleset vagy öngyilkosság?

Súlyos baleset érte kedden este palicsi lakásán Szimovics Dragutin hadnagyot, a suboticiai 2-ik lovasezred fiatal tisztjét. A hadnagy a késő délutáni órákban tért haza Palicsra levő lakására, amikor a házbelleket egyszerre revolverlövés riasztotta fel. A dörrenés irányában Szimovics hadnagy szobájába siettek, ahol a hadnagyot vérző mellél, eszméletlenül a padlón fekvve találták. Az első pillanatokban a tiszt ismerősei öngyilkosságra gondoltak, azonban sokkal valószínűbbnek látszik az a feltevés, hogy Szimovics hadnagyot fegyvertisztítás, vagy javítás közben baleset érte, mert a fiatal tiszt rendezett viszonyok közt élt és semmi jelet sem adta annak, amiből öngyilkosságra lehetne következtetni. A sebesülés körülményeit még nem lehetett megállapítani, mert a hadnagyot aki a késő esti órákig nem tért magához, még nem tudták felettes hatóságára kihallgatni.

Az életveszélyesen megsebesült tisztet a suboticiai katonai kórházba szállították további kezelés végett.

Elfogták

a tornyospusztai templomfosztogatót Szuboticán találták meg az elloptott kezszereket

Sentáról jelentik: Tornyospusztai katolikus templomába december 23-án a hajnali misére érkező Csóti János plébános a tabernakulomot kifeszítve találta és valamennyi szentség és kezszere eltűnt. Az éjszaka leple alatt dolgozó vakmerő templomfosztogatók két értékes kelyhet, továbbá a sakramentumot és más kezszereket vittek el mintegy ötvenezer dinár értékben és csupán egy kevésbé értékes kelyhet hagytak a templomban.

A karácsonyi ünnepek küszöbén elkövetett vakmerő templomfosztogatás óriási megröszérvést keltett a tornyospusztai hívek közt, sőt tragikus következményekkel is járt. Gizinger Lajos festőművész felesége Csóti Julia, a tornyosi plébános nővére, ugyanis templomrablás hírének hallatára, szívzselhűdésben meghalt. Gizinger né husz éve működött Tornyospusztán mint tautónő és több társadalmi egyesületnek volt az elnöke, tragikus halála őszinte részvétet keltett.

A templomfosztogatás ügyében a rendőrség azonnal megindította az erélyes nyomozást. Polyakovics András rendőr-örvezető gyanúja azonnal Kopasz Máté tanyai lakóra irányult, aki azonban nem találtak lakásán. Időközben Kopasz, aki értesült arról, hogy a rendőrség kereste, maga jelentkezett a rendőrségen és tiltakozott a feltevés

ellen, hogy ő követte el a rablást.

A nyomozás azonban eredményre vezetett és az elloptott kezszerek egy részét összetörve Kopasz Máté sógorának szalmájába és pelyvájába rejtve megtalálták és ugyanott rakadtak egy zsebkezdőbe kötve az oltárfiókból elvitt ostyára is. A rendőrség megállapította, hogy a rablott tárgyak másik részét Szuboticára hozta Kopasz eladni. Az itteni nyomozás megállapította, hogy Kopasz az egyik szuboticiai zálogházban akarta értékesíteni a kelyheket, amelyeket azonban ott nem vettek meg. Mindkét serleget azután összetörve megtalálták Szuboticán.

Kopasz Máté eleinte tagadott, azonban a bizonyítékok súlya alatt beismerte tettét és a rendőrség megállapította, hogy már előző nap reggel elrejtőzött a templomban, ahol azután éjszaka végrehajtotta a lopást. A templomfosztogatót csütörtök este a sentai rendőrségre szállították és át fogják adni az ügyészségnek.

Ki követ el

megvesztegetést?

A Friedman-féle megvesztegetési per főlmentő ítéletének indokolása

A karácsonyi számunkban megírtuk, hogy a Friedman Dezső suboticiai ékszerész elleni vesztegetési bűnpör hétfőn délelőtt befejezést nyert.

Pavlovics István törvényszéki elnök, a főtárgyalás vezetője déli fél egy órakor hirdette ki az ítéletet. A bíróság Friedman Dezsőt a vesztegetés vádjától felmentti és a tőle elkobzott pénzt és értékeket visszaadni rendeli.

Az ítélet indokolásában a bíróság arra az álláspontra helyezkedik, hogy az államrendőrség főnöke és annak közegei a nyomozásnál szabályellenesen jártak el és túllépték hivatali hatáskörük korlátait akkor, amidőn a vádlottat, akit az aranyeladásnál állítólag tetten értek, letartóztatták, majd utóbb, lakásán elhelyezett detektívekkel, rendőri felügyelet alá helyezték és személyes szabadságában minden elképzelhető módon korlátozták ahelyett, hogy a szabályzat értelmében az egész ügyet az illetékes vámhivatali hatáskörébe utalták volna. Ha tehát a vádlott azért ígerte, vagy adta a szóban forgó összeget az államrendőrség főnökének, hogy a vele tényleg elkövetett és rá még várakozó sajnárgatásoktól és üldözésektől megszabaduljon, nem büntethető, mert a megvesztegetésnek lényeges alkotóeleme a jutalom ígéréssel vagy adásával elérni célozt az az eredmény, hogy a közhivatalnok hivatali kötelességét megszegje.

De fel volt mentendő a vádlott azért is, mert a bíróság Róna Árpád és Denneberg Henrik tanúk vallomásával bizonyítottan fogadta el vádlottnak azt a védekezését, hogy az államrendőrség főnöke — bizonyára hivatali tulbuzgóságában — maga szolgáltatott neki alkalmat a pénz átadására avégből, hogy megvesztegetés miatt feljelenthesse. A vádlott tehát ilyen körülmények között ellenállhatatlan kényszerhelyzetben volt és így cselekménye büntetőjogi beszámítás alá nem esik.

Az államügyész felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

7803

Feltöntes fehér

t ü k r ö k e t

fekete és kék árnyalat nélkül, garancia
mellett készit csakis

„VITRUM“ NOVISAD

Futóvári gat 84-a. — Üvegcsiszolás.

Képviselet Suboticán:
NAGY MIHÁLY üvegkereskedése

HIREK

MIRÁKULUM

Irt: Lariathy Frigyes

A béna kintlódva nyújtogatta görbe karjait, a sokaság várt és kíváncsian hallgatott. Ő pedig megállt a béna előtt, tündölvé nézte darabig, aztán megszólalt.

— Kelj fel és járj.

A béna nyújtzkodott, csontjai ropogtak. És felkelt és megindult és eltűnt a sokaság között.

Később, a külváros egyik zugában, sárga, porladó fal tövében összeesett, szörnyű ember feküdt, — kinek beleiben a gyehenna tüze égett és testét ellepték a fekélyek. Megállt előtte, tündölvé nézte és hús kezével érintette homlokát. S a gyehenna tüze kialudt és a fekélyek leváltak testéről és szeszszugorodtak és eltűntek.

Ekkor a szomjazók üvöltöni kezdtek a sivatagban, s lerogytak a földre, mert hat hónapja bolyongtak immár. Lerogytak és elhalkult nyelvük-kilógott — fejüket a sziklafalba verték, hogy meghaljanak. A döngő hangokat visszaverték a bércek — ő a fő tulsó partján állt és felütötte fejét. Aztán megindult, átsietett a tavon — saruja alig érintette a vizet. S a kösziklához érve, pálcájával kopogott rajta s a köszikla nyögni kezdett: megrázkódott és elolvadt és megrepedt és repedésén át zokogva nyílt meg a forrás.

S jött ötezer éhező és fenhangan kiáltozott és zugolódott — s a sáfárok rémülten futkostak csarnokaikban, mert öt kenyér volt csak, a többi elvitték a gazdagok. És szólt nekik: vigyék el és osszátok el! És mire bealkonyodott, a sokaság sátrat vert a városon kívül és békésen és jóllakottan elszenderedtek a sátorokban.

De a pénzverő leánya mégis holtan feküdt ravatalán, harmadnap, harmadéj: — jajaatók és siratók között. És az ő szerelmese alétlan hevert a ház küszöbén és könnyeitől iszapos lett a küszöb és senki át nem léphette. És ekkor megjelent a küszöbön és csendes mosolygott. És szólt: A leányzó csak aluszik. S a fehér gyöles zizegve omlott az ágy lábához és a pénzverő leánya felült és álomittasan nézett körül. És talpraszóként az ő völgyéne is és hangos szóval kiáltotta a szerelem szavát: mert alhitte, amit látott.

És ekkor dübörögve megindultak a hegyek és utra keltek és hosszú sorban, mint tenger hullámai, stettek a tenger felé, a pusztaságon át — és mikor odaérték, a tenger elnyelte őket. A hó pedig elolvadt és tiszta méz csordogált a fákról — a csillagok akkor futkosni kezdtek az égen s volt, amelyik a földre esett: s aki lámpás nélkül bolyongott az éjszakában, felvett egy csillagot s messze bevilágította az utat magának. És aki fázott, kinyújtotta kezét és belemarkolt a napsugárba és keblébe rejtette: mert a napsugár folyékony lett és fürdeni lehetett benne a didergőnek.

A pénzverő leánya pedig tágramesztett szemmel megindult, hogy kövesse őt: s midőn az ő szerelmese szólt hozzá, hogy karjában visszatartaná, nem felelte az ő szerelmesének.

És másodnapra utólérte őt a pusztaságban. És ő szólt a leányzónak: Menj vissza a te szerelmesedhez. És a leányzó szólt: Téged akarlak követni.

És ő kérdezte a leányzót: Szomjas vagy és éhes? És a leányzó felelt: Ételt és italt akarok adni Neked. Mert látom, hogy szomjazol és éhezél és fázol, emberfia. Jöjj a forráshoz, hogy italt adjak és lábaidat megmossam langyos vízzel.

És mikor a forráshoz értek, a leányzó kinyújtotta kezét, hogy tenyerébe merítsen és odatartsa neki: és a forrás vize elapadt és a szikla megkeményedett. És az emberfia megszomjazott.

És mikor gyümölcskeribe értek, az emberfia kinyújtotta kezét, hogy gyümölcsöt tépjen magának — s a gyü-

Megrendült Nincsic külügyminiszter állása?

A fiumei kérdésben tanúsított engedékenysége miatt kell távoznia

Beogradból jelentik: Az S. H. S. királyság külpolitikája, amely az ellenzék szerint egyáltalán nem volt célszerű és átgondolt, mint ismeretes, a fiumei-kérdésben kudarcot vallott azzal, hogy az olaszoknak alkalmas adott arra, hogy a rapallói szerződést revizionálhassák. Ez a kudarc amely a királyság legfontosabb tengeri érdekességét csorbitotta meg, már régóta nagy elégedetlenséget támasztott Nincsic külügyminiszter ellen, akinek engedékeny, minden konfliktust kerülő politikáját nemcsak az ellenzék, de a radikálpárt körében is elítélték. Az elégedetlenkedők ezért hosszú ideig hiába próbálták Nincsic külügyminisztert megbuktatni, most végre — a görög trónkérdés alkalmával — elérték céljukat: a külügyminiszter, akinek állása komolyan megrendült, rövidesen elhagyja helyét, átadva tárcáját — a *Politika* szerint — Szpalajkovics párisi követnek, akinek az udvarnál is nagy befolyása van.

A *Politika* Nincsic külügyminisz-

ter távozásával kapcsolatban azt írja, hogy a görög és bolgár kérdések helytelen kezelése miatt kell Nincsicnek megválni állásától. Különösen a görög kérdésben tanúsított erélytelen magatartása, a lap szerint, az az ok, amely bukását előidézte.

Előkészületek a kisantant beogradi konferenciájára

A kisantant januári konferenciájára nagyban folynak az előkészületek Beogradban. Csütörtökön Séba cseh-szlovák követ közölte a külügyminisztériumban, hogy Benes január 9-én érkezik Beogradba, Gerza cseh-szlovák szakértő-delegált pedig néhány nappal előbb. A kisantant konferenciájának pontos munkaprogramját ugyan még nem állapították végleg meg, annyi azonban bizonyos, hogy a tárgyalások homlokterében a magyar kölcsön ügye fog állni. Ezenkívül még elsősorban a görög kérdés és általában az egész Balkán-helyzet megváltása lesz a konferenciá napirendjén.

mölcsök összeszáradtak és lefonnyadtak a fáról. És ötezer kenyér feküdt és ötezer tömlőben bor — és mikor felé akart harapni, eltűnt az ötezer kenyér s a bor kiömlött a földre. És nyújtottak neki ételt és italt és az ő karja megdermedt és megbánult és nyelve szápadlásához tapadt. És fellángolt a gyehenna tüze az ő testében.

És a fegyveresek vizet nyújtottak felé és a víz ecetté változott. És a folyóvíz megállt és megdermedt az ő medrében — és az ég kárpítja megrepedt és a nap megállt az égen és a kö megállt a levegőben. És a sirok kinyitáltak és a halottak kiléptek és kinyitották szemüket és az ő szeme becsukódott.

— **Nyilatkozat.** A Szuboticán megjelenő Hírlap csütörtök délben megjelent számában közölt békülékeny hangú nyilatkozatra való tekintettel a Bácsmegeyi Napló szerkesztősége is készséggel kijelenti, hogy a két lap között megindult harcot folytatni ő sem kívánja, s fájjalja, hogy ez a harc már eddig is olyan méreteket öltött s olyan területekre sodródott, hogy a minden magyar lap által egyformán szolgálmi kész magyar érdekek látták kárukat. A Bácsmegeyi Napló szerkesztősége sajnálja s tárgytalannak tekint azokat a kijelentéseket, amelyeket a személyi harcok hevében megtett.

A Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala értesíti vidéki bizományosait és árusítóit, hogy az 1924-es kiszebnaptárakat, amelyeket az olvasók részére ingyenes újévi ajándéknak szán, a december 29-iki (vasárnapi) lappal együtt szállítja. Felhívja továbbá a kiadóhivatal azokat, akik a szokásos újévi üdvözlőket a Bácsmegeyi Napló nyíltér. rovatában kívánják közzétenni, legkésőbb 29-iken délig adják fel az erre vonatkozó megrendeléseket.

— **A bolgár szociáldemokraták a legutóbbi fölkelésről.** Szófiából jelentik: A szobranjeban most kezdődött meg a trónbeszédre adandó válasz vitája. Elsőnek Pastuhov, a szociáldemokraták vezére szólalt fel, aki adatokban bővelkedő beszédeben elsősorban azt fejtette ki, hogy a Stambulliszky-kormány kizáróan diktatori eszközökkel tartotta kezében a hatalmat. A kormányváltozás természetesen következménye volt annak az eljárásnak, amely az agráriusok kezdtek meg. Julius 9-e meghozta a megváltást és megmentette Bulgáriát a fenye-

gető katasztrófától. Ezen a napon végleg felszámoltak az agráruralommal. A szeptemberi eseményekről szólva, visszautasította a kommunisták vádját, akik azt állították, hogy a zavargásokat a kormány idézte elő a kommunista vezérek letartóztatásával. Ezek a letartóztatások a párt üzelmel következtében történtek, mert a párt — híven a III. Internacionale tanaihoz — híveit lázadásra bujtogatta.

— **A becskeréki új kiszélesített tanács.** Becskerékről jelentik: Csütörtökön érkezett meg az új városi tanács kinevezéséről szóló belügyminiszteri rendelet. Az új képviselőtestületben az eddigi nyolc magyar bizottsági tag helyett hat, nyolc német helyett kilenc, négy zsidó nemzetiségi helyett három. Kimaradt a demokratapártnak néhány tekintélyes tagja is.

— **Időjárás.** A budapesti meteorológiai intézet csütörtöki jelentése: Tulnyomóan száraz hideg idő várható.

— **Kommunista összeesküvés Spanyolországban.** Madridból jelentik: A hatóságok Madridban messzeágazó összeesküvést fedeztek fel, amelynek az volt a célja, hogy Spanyolországban és Portugáliában megszervezzék a kommunista forradalmat. Az összeesküvés vezetői közül többet letartóztattak.

— **Pusztító hóvihár Németországban.** Berlinből jelentik: Karácsony két napján veszedelmes hóvihár volt egész Németországban, amely sokhelyütt nagy károkat okozott. A vasúti közlekedés több vonalon megakadt. A vihar különösen az Oriáshegységben volt pusztító hatása. Itt a szabadban való tartózkodás életveszéllyel járt.

— **Budapesten francia matrózok garázdálkodtak.** Budapestről jelentik: Szerdán éjjel a Rákóczi-úton négy francia matróz mulatott egy mulatóban és záróra után ittas állapotban jöttek ki onnan. Az utcán a járőrökre támadtak és több embert megvertek. Az őket csendre intő rendőrt is megtámadták és a földre teperték. A rendőrnagynehezen állította helyre a rendet.

A mali-idjosi Ipartestület Szilveszter-estje. A mali-idjosi Ipartestület december 31-ikén, hétfőn este mulatós-ünnepi előadással egybekötött zártkörű Szilveszterestélyt rendez a Hermecz-féle vendéglőben. Az estélyen a Sárdi-Ház című háromévfolyamos népszínmű kezül előadásra, a mely iránt széles körben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A rigyicai rejtély.** Rigyicán titokban kellett megalakulnia a magyar párt helyi szervezetének. Titokban, noha a megalakuláshoz hatósági engedélye volt, ami az alkotmány értelmében zárt helyen tartandó gyűléshez nem is szükséges. Dr. Deák Leó, sombori ügyvéd, aki az országos magyar párt megbízásából a rigyicai helyi szervezet alakuló munkálataiban résztvevő, a Bácsmegeyi Napló-hoz írt levelében a következő jellemző adatokat közli arra nézve, miért kellett titokban megalakítani Rigyicán a magyar pártot. November 27-én jelentették be az illetékes sombori főszolgabíróságnak, hogy Rigyicán a magyar párt alakuló gyűlést tart. A bejelentésre hivatalosan semmi, privátim az a válasz érkezett, hogy az orjunisták és dobrovoljácok a gyűlést meg fogják zavarni. A rigyicai hősök fegyveresen fel is vonultak a gyűlésre, békés, fegyvertelen emberek ellen. A gyűlést azonban nem tartották meg. A valódi és áldobvoljácoknak nem akartak alkalmat adni, hogy a rigyicai fronton arassanak harci babérokat. Közben a sombori főszolgabíróság dr. Deák Leó kérésére december 13-án december 23-ikára engedélyezte a rigyicai gyűlést. A határozatról december 14-ikén a kérvényező, a rigyicai jegyző és az ügynevezett felelőtlen elemek tudtak. Ekkor a hatóságok már azt is kijelentették, hogy az állami szerveknek nincs elégséges erejük a felelőtlenekkel szemben, akik annyira nem akartak ismeretlenek maradni, hogy előre bejelentették, hogy a vendéglős, akinek helyiségében megtartják a gyűlést, valamint a magyar párti vezetők házának valamennyi ablakát beverik. Ilyen előzmények után mellőzték a magyar párt alakulásánál a nyilvános és ünnepélyes kereteket. Azt azután már Beogradban kellene megfontolni, hogy szabad-e, lehet-e a hatóság tekintélyét azzal lejáratni, hogy egy hatósági rendelkezés alapján tartott összejövetel ellen fegyveresen vonulnak fel, s hogy igazán hazafiak-e azok, akik azt dokumentálják, hogy velük szemben az államnak nincs sem hatalma, sem ereje.

— **A vajdasági radikális képviselők agrárreform tervezete.** Novisadról jelentik: A vajdasági képviselők szerdán konferenciát tartottak Novisadon. A konferencián főleg az agrárkérdéssel foglalkoztak és határozatot fogadtak el, amelyet a kormány elé terjesztenek. A határozatban a dobrovoljácokon kívül a rokkantak, hadiözvegyek, hadiárva és a földnélküli munkások részére is követelnek földet. A határozathoz lajstromot mellékelnek a még rendelkezésre álló földterületekről, hogy ezáltal is bebizonyíthatassák azt, hogy a dobrovoljácokon kívül másoknak is juthat föld.

— **Állategészségügyi zárlat Szuboticán.** Néhány nappal ezelőtt Szubotica környékén járványos betegség lépett fel a vágott csülkü állatok között. A subotica állategészségügyi hatóság a járvány továbbterjedésének megállítására végett szigorú zárlatot rendelt el. Sem kiszállítani, sem behozni, sem pedig piacra hajtani nem szabad vágott csülkü állatot. A zárlat a további intézkedésig marad érvényben. Aki megszegi az állategészségügyi hatóság intézkedését, szigorú büntetésben részesül.

— **Leszúrt péksegéd.** Novisadról jelentik: Szerdán éjjel egy ittas társaság megtámadta Jankovics Koszta novisadi péksegédet. A társaság egyik tagja hátulról késsel hátra szúrta, úgy, hogy a kés pengéje a szerencsétlen ember mellén jött ki. A tettesek elmenekültek. Jankovicsot a járőrök találták meg. Beszállították a kórházba. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Helyreállt a diplomáciai viszony Japánnal.** Beogradból jelentik: Az S. H. S. királyság diplomáciai viszonya a háború befejezése óta megszakadt Japánnal. Most a két ország között a diplomáciai viszonyt helyreállították akként, hogy a jugoszláv kormány agreement adott a bucaresti japán követnek, aki a jövőben japán a beogradi ulvárnál is képviseli.

— **Földmívelők országos mozgalma.** Becskerekről jelentik: Azok a földmívelők, akik nem jutottak földhöz, országos mozgalmat indítottak abból a célból, hogy az agrárreform során ők is kapjanak földet. A földnélkül maradt földművelők csütörtökön délelőtt népgyűlést tartottak a becskereki Beograd kávéházban, ahol elhatározták, hogy memorandumot fűtik ki sérelmeiket és a memorandumot megküldik a pártkluboknak, a parlamentnek és a kormánynak.

— **A párisi esküdtsek fölmentette az Action Française titkárnak gyilkosát.** Párisból jelentik: A párisi esküdtbírók hatnapos, izgalmas incidensekben bővelkedő tárgyalás után az esküdtiek verdiktje alapján fölmentette Germaine Bertont, Plateauknek, az Action Française titkárnak gyilkosát. Az esküdtbírók ítélete annál nagyobb feltűnést kelt, mert Bertont huszéves leány, akinek kommunista tanok megszédítették, bevallotta tettét és csak azon sajnálkozott, hogy gyilkos golyója nem Leon Daudet-t vagy Morat-t, a francia jobboldali szélsőségek vezéréit érte az Action Française szerkesztőségében.

— **Elfogták egy negyvenszeres rablógyilkost Németországban.** Berlinből jelentik: A berlini rendőrségnek ákerült Glogauban végre kézrekeríteni jehelbner Károly negyvenhét éves berlini munkást, egy régóta körözött rablógyilkost. A letartóztatott felesége és elpöött gyámfia azt vallották, hogy jehelbner a nagy betörések százait követte el Berlinben és a Brandenburg rófságban, valamint a megszállott területeken. Scheibner lelkiismeretét nem tevesebb mint negyven rablógyilkosság s terheli.

— **Eljegyzés.** Pavlakovics Erzsé és Szabados János Subotica, jegyesek. Juhász Mancika Vel.-Kikinda, Háhn Márton Kula, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Becskekerek város közgyűlése.** Becskerekről jelentik: A város december 29-én, szombaton, vagy 31-én, hétfőn tartja közgyűlését. Ezen a gyűlésen tárgyalják le az 1924. évi költségvetést és a városi tisztviselők segélyügyét.

— **Ambrus Zoltán a Nemzeti Színház örökös tagja.** Budapestről jelentik: Ambrus Zoltánt, a Nemzeti Színház volt igazgatóját a vallás- és közoktatásügyi miniszter a színház örökös agjává nevezte ki.

— **Hamis százdináros Novisadon.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség csütörtökön hamis százdináros foglalt le. A hamis bankjegyek régi francia dinár mintájára készült és sikerült utánzat. Csak a nyomása világosabb. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A suboticei bélyeggyűjtők gyűlése.** A suboticei bélyeggyűjtők együlete 1924. év január 6-án, vasárnap délután két órakor tartja évi közgyűlését a Nemzeti-szálloda éttermében.

— **Kutyára vadásznak a novisadi nomródok.** Novisadról jelentik: Csütörtökön délelőtt a novisadi tanyaiak egy küldöttsége jelent meg Stejanovics Zsarkó dr. polgármester előtt, akinek a küldöttség elpanaszolta, hogy a tanyák környékén vadászó emberek lelővődöznek a tanyai kutyákat. Kérték a polgármestert, intézkedjék, hogy a szórakozó vadászok ne lővődöznek le a házörző kutyákat.

— **Az izraelita Nőegylet és Népkönyha fejlődésbálla.** A Nőegylet és Népkönyha vezetősége, amely évről-évre a legváltozatosabb szórakoztató eszközökről gondoskodik, január hó elején fejlődésbálat fog rendezni változatos, nívós műsorral.

— **Vrangel Amerikába készül.** Beogradból jelentik: A Tribuna értesülése szerint Vrangel tábornok, az orosz emigráció vezetője elhagyja Jugoszláviát és Amerikába vándorol. E hírt az orosz emigráció különbözőképpen kommentálja. Valószínűnek tartják, hogy Vrangel végleg visszavonul a politikától, minthogy semmi kilátása sincs politikája érvényesülésére és visszatér régi foglalkozásához, a bányamérnöki pályához. Más verzió szerint Amerikában nagyobb anyagi segítséget remél, mint az európai államokban, amelyekkel már szerződéses viszonyban áll.

— **Uj illetékek.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter elhatározta, hogy új illetékeket vezet be a hotel, kávéház és vendéglők számláira. A tervezet értelmében minden számlára 20 para bélyegilletéket kell fizetni. A minisztérium már elkészítette az új számlablankettákat.

— **Födél nélkül.** Karácsony ünnepe furcsa meglepetést szerzett lakójának, Perkovics Péter szobafestőnek a házigazdája, Maxa Sztóján, az Ostojiceva-ucca 38-ik számú háznak a tulajdonosa. Maxa Sztóján különböző uton-módon akart szabaddulni a lakójától. A bíróság azonban hat ízben állapította meg, hogy Perkovics Péternek nem kell elhagynia a lakást. A háztulajdonos ekkor építési engedélyt kért és kapott, s a bíróság ezen az alapon elrendelte, hogy Perkovics Péter 30 napon belül köteles a lakását elhagyni. Az építkezés ugyan szünetel, de Perkovics mégis megkezdte a szaladgálást lakás után. Tizenegymagával lakik az Ostojiceva-uccai házban. A veje, aki szintén vele lakik, katoná Sarajevóban, a lánya várandós. Mondani sem kell, hogy lakást nem kapott. A lakáshivatal mindig másoknak ítélte oda azt a lakást, amit ő kért. A házigazda pedig nem akart várni s hogy lakói mégis kimenjenek a lakásból, karácsony előtti napon lezsedette a háztetőt lakói feje fölé. A hó most közvetlenül a menyezeten fekszik, amely minden percben beomlással fenyeget. A rendőrségnek kellene az életveszedelmes lakást megvizsgálnia, ahol tizenegy ember rettegés közt tölti el azt a pár órát, amit még a lakásban lakhat.

— **A szentai tüzoltótestület Szilveszter-estje.** Szentáról jelentik: A szentai tüzoltótestület Szilveszter napján nagyszabású kabaréesteket rendez. Egyiket az Eugén-szállóban, a másik előadást a Royal-szálló helyiségében fogják megtartani.

— **Fűzőkülönlegességet figyelmeztet.** Subotica. Skotus Viator ulica 10.

— **A suboticei Lloyd Szilveszterhangversenye.** Karácsony másnapján este tartotta meg hangversenyt a suboticei munkásdalárda a Bárány-szálló téli kertjében. A dalárda ez alkalommal a következő műsorral szerepelt: Abrasevics: Radnicski Pozdrav, szláv munkásdal. Énekelte a Munkásdalárda. Petar Konyovics: a) Mirtano, szerb népdal, b) Schubert: Am Meer, német népdal, előadta Mazsgony Mirosláv. Lányi Ernő: Szerelem vándorai. Fischer C. L.: Erdei rózsa, Iv. Mukvics Mrak. Lányi Ernő: »Sűrű sötét éjszakában.« Haydin: Quartet No 14: Előadták Violin I. Ertl Géza, Violin II. Pálfi Jenő, Viola: Kovács Kornél és Csello: Demek Ferenc. Nagy sikere volt még *Raczkó* Ilonka énekszámainak is. A dalárdát Kovács Kornél dirigálta. Előadás után reggelig tartó táncmulatság következett.

— **Ujból lehet magyarul énekelni.** Néhány nappal ezelőtt — mint annak idején megirtuk — az inspekción rendőrtisztviselő őrizetbe vette a Salome Bar énekesnőjét, Vida Böskét, azért, mert magyar nyelven énekel. Az incidens óta az énekesnő nem is lépett fel. Csütörtökön a rendőrség értesítette a Salome Bar vezetőségét, hogy ujból engedélyezi a magyar énekszámot és csütörtökön este Vida Böske szerb énekszáma után magyar dalt is ad elő.

— **Saját magát szurta meg.** Néhány nappal ezelőtt — mint megirtuk — a Korzó mozi előtt összeesett Vojvoda János suboticei napszámos, akinek a hasán amikor megvizsgálták, szurt sebet találtak. A rendőrség nyomozást indított, amelynek folyamán az a gyanu merült fel, hogy Vojvodát Márkus Mózes suboticei korcsmáros szurta meg, amikor az ittas fiatalembert kidobta korcsmájából. Mint most kiderült, Vojvoda a zsebében levő nyitott zsebkésével szurta meg önmagát, amint a Korzó mozi felé botorkálva esett. A megsérült már elhagyta a kórházat.

— **Adományok a nyugdíjasok karácsonyára.** A nyomorgó nyugdíjasok karácsonyi segélyezésére a gyorssegélyirodához utabban a következő adományok érkeztek: Közgazdasági Bank 500 dinár és 100 kgr. rizs. Mamuzsics Lázárné 100, Első Katolikus Nőegylet 100, Fehér Fülöp 50, N. N. 50 dinár és 10 kgr. liszt, N. N. 30 kgr. liszt, özv. Dobrovolny Jaroslávne (Ókanizsa) 200 dinár. További adományokat hálásan fogad a vezetőség.

— **A suboticei Lloyd Szilveszter-estje.** A suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesülete (Lloyd) december 31-én, hétfőn este az egyesület tagjai és azok vendégei számára zártkörű szilveszteri táncmulatságot rendez saját helyiségeiben. Az estély, mint eddig minden évben — bizonyára az idény legszebb sikerű táncmulatságai közé fog tartozni. A Lloyd vezetősége az estélyre külön meghívókat nem ad ki.

SPORT

— **M. U. E. uszóversenye.** A budapesti M. U. E. karácsonyi uszóversenyén a magyar versenyzők jórésze nem indult. Az egyetlen külföldi vendég a német Skamper ellenfél nélkül maradt, mert Barthát egyesülete nem indította. A verseny eredménye: Gyorsuszás 60 m. 1. Schlenker N. S. C. 34.2 mp. 2. Skamper (Köln), 100 m. hölgy melluszás: Molnár Ella (Baja) 1 p 42.8 mp. 2. Fest Franciska M. U. E. 100 m. hátuszás: 1. Skamper (Köln), 2. Vajda V. A. C. 200 m. melluszás: 1. Hegeudus B. E. A. C. 3 p. 07.2 mp. 2. Láncozi M. T. K.

— **Külföldi futballeredmények.** Aarau (Svájc): Kemna (Bécs)—Aarau 1:0 (1:0), San Sebastian: F. C. Sebastian—Rapid 7:2. Nürnberg F. C. Nürnberg—Sp. Fürth 2:0 (1:0). A nürnbergi csapat fölényesen győzelmeivel megnyerte a bajor bajnokságot. A gólokat Frag rugta. A fűrthiek védelme csődöt mondott.

— **Magyar csapatok külföldön.** A budapesti csapatok téli turáján eddig nem sok sikert hozott. Az Olaszországba turázó csapatok közül a B. T. C. Padovában az F. C. Padova ellen 3:1 arányban kikapott. Ugyancsak balul ütött ki a Törekvés bolognai szereplése is, ahol az F. C. Bologna erős küzdelem után 1:0-ra legyőzte a könnyelműen játszó magyar legénységet. A III. kerületiek Heilbrückban játszottak karácsony napján a helyi csapat ellen, amelyet 2:0 arányban megverték. A 33-asok Casselben csak félsikert értek el. A F. C. Cassellel 1:1 döntetlenül vé-

geztek a nehéz pályán, amelyet térdig érő hó borított. Másnap megemberelték magukat és 4.2 arányban, szép játékkal győztek.

— **Boxverseny Novisadon.** Kisszámú közönség előtt folyt le Novisadon az első boxverseny, amelyen amatőrökön kívül egy professzionista pár is mérkőzött. Az amatőrversenyben Kehl (Juda Makkabi) pontozással legyőzte Bikish (N. A. K.) Jovanovics (N. A. K.) szintén pontozással verte klubtársát Feidet, Wiesnecker (Juda Makkabi) és Eble (N. A. K.) mérkőzést, amely mindvégig érdekes és nívós volt az utóbbi pontozással vezette el. A profi-pár: Lakos (Jugoszlávia) és Madi (Csehszlovákia) mérkőzést az utóbbi a hetedik menet után feladta a technikailag fölötte álló ellenfelével szemben.

TŐZSDE

— **Noviszadi terménytőzsde, dec. 27-én.** Buzában irányzat változatlán, forgalom 85 vaggon. Kötések: Buza 327.50 dinár. Tengeri ó 257.50 dinár, új tengeri 240 dinár, márciusi teljes kassza 240 dinár, bánáti új 235 dinár. Liszt 331.50 dinár, 6-os 315—320 dinár, 7-es 258—300 dinár. Árpa 64 kgr.-os 267.50 dinár, 66 kgr.-os 275 dinár. Zab beogradi paritás 235 dinár. Bab tarka 500 dinár. Másban nem történt kötés.

— **Beograd, dec. 27. Zárlat:** Bécs 0.1246—0.1245, Bukarest 49.50, Genf 15.51—15.49, London 386.75—386.25, Milano 3.8450—3.84, Newyork 88.80—88.60, Páris 4.46—4.45, Prága 2.6050—2.60, Szófia 63.

— **Zürich, dec. 27. Zárlat:** Newyork 572.50, London 24.83, Páris 28.70, Milano 24.80, Prága 16.73 háromnegyed, Budapest 0.0302½, Beograd 6.50, Bukarest 2.95, Szófia 4.07, Bécs 0.0080.

— **Budapest, dec. 27. A devizaközpont hivatalos árfolyamai:** Beograd — Dinár 241—255, London 92200—96700, Angol font 92600—97000, Milano 920—975, Lira 930—985, Newyork 11250—12350, Dollár 21350—22450, Páris 1060—1126, Frank 1075—1141, Prága — Szokol 623—647.

— **Értéktőzsde.** Az árfolyamok átlag öt százalékkal emelkedtek. Kosztpénz 4½ százalékos. Tőzsdézárlat (ezer koronában): Bankok: Angol Magyar Bank 86, Bosny. agrár 47, Földhitelbank 275, Hazai 235, Szlavon jelz. 32, Lloydbank 19, Cseh iparb. 24, Magyar Hitel 555, Jelzáloghitel 159, Leszámitoló 98, Olaszbank 36, Mercur 33, Osztrák Hitel 167, Keresk. bank 1260. Takarékpénztárak: Belvárosi 38, Egyes. föv. 216, Ált. takarékar 146, Mektár 190, Pesti hazai 3880. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 6250, Fonciére 285. Malmok: Back-malom 82, Borsod-miskolci 96, Concordia 76, Gizeia 49, Hungária 92. Bányák- és téglagyárak: Beocsini 1120, Borsodi 140, Szentlőrinci 110, Cement 95, Szászvári 340, Kohó 790, Istvántégla 54, Magnezit 2900, Aszfalt 49, Ált. köszénb. 2400, Salgó 605, Ujlaki 265, Urkányi 790, Nyomdák: Athenaeum 217, Franklin 220, Globus 56, Kunossy 28, Pallas 49. Vasművek és gépgyárak: Coburg 43, Gróf Csáky 26, Gazd. gép 125, Fegyver 1350, Frankl 105, Ganz Dan. 4675, Ganz vill. 2150, Hofherr 200, Láng 145, Lipták 19, Magyar acél 240, Roessemann 58, Schlick 97, Mérleg 30. Külföldi vállalatok: Ált. gázizzó 21, Bárdi 13, Baróti 11, Bóni 95, Danica 104, Diana 900, Dorogi 26, Délicukor 440, Czinner 8, Égisz 60, Izvó 770, Részvényserf. 235, Temesi szesz 115, Mútrágya 210, Jura 178, Karton 91, Klein 12, Keleti 48, Klotild 98, Ligetszan. 26, Cukor 2950, Östermelő 230, Gummi 135, Szalámi 10, Vasutforg. 202, Mezöh. cukor 334, Interexim 32, Phöbus 48, Telefon 138, Temesi sör 105, Unio színház 30. Faipari vállalatok: Guttman 680, Hazai fa 152, Honi fa 12, Malomsoky 16, Ofa 588, Szlavónia 80, Nasici 1925, Viktória but. 12, Zentai 185.

NYILTTÉR.

A Dr. Singer Bernát izr. szeretetház egyesület elnöksége Suboticán mély megrendüléssel adja tudtára tagtársainak, hogy emberbaráti intézményünk egyik nemesszívű alapítója és áldozatkész tagja,

Dr. Steiner Gyula úr

kózkórházi főorvos, hitközségi elnök, a Dr. Singer Bernát izr. szeretetház egyesület veliki-beeskereki kirendelt elnöke kidőlt az élok sorából.

Áldozatos szeretettel támogatta kórházunkat, hívó szavára veliki-beeskereki és környéki hitestvéreink szárai siettek szent célunk szolgálatára, az ő bölcs irányítása mellett vált a veli-beeskereki hitközség kórházunk leghatalmasabb oszlopává, ernyedetlen tevékenysége örök példát szolgáltat az önzetlen emberszeretet gyakorlásának.

Suboticán, 1923. december 27.

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBISÁGA

Hitközségünk t. tagjai szives tudomására hozzuk, hogy:

Péntek esti üzletzárás 3²⁵ órákor

Péntek esti gyertyagyújtás 3⁴⁰ órákor

Szombat kimenetele 4⁴⁵ órákor

*) a városi toronyóra szerint.

Senta város tanácsától.

12565—adm. 923. sz.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

Senta városnak az utcák kövezéséhez, valamint makadám utpálya borításához mintegy 4000 m³ terméskőre és 1800 m³ kőkavicsra van szüksége. Felhivatnak ennél fogva mindazok, akik ezen kő- és kavicsszállításra vállalkozni óhajtanak, hogy szabályszerűen kiállított és kellőleg felülbélyegzett írásbeli ajánlataikat öt pecséttel lezárt és „Ajánlat kőszállításra“ felirattal ellátott borítékba helyezve Senta város íktató hivatalánál legkésőbb 1924. évi január hó 15-én délelőtt 11 óráig nyujtsák be.

Elkészve érkező, vagy utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Ajánlattevők ajánlataik benyújtásával egyidejűleg a szállítandó kövekből pecsétjükkel és aláírásukkal ellátott mintadarabokat kötelesek a városi építészeti hivatalnál letétbe helyezni.

Senta város fentartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson. Senta, 1923. december hó 18.

Dr. Miloš Knežević
polgármester.

9730

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A

KOVINI BANK R. T.

fiosztálya Kovin (Bazat)

Férfisz., épitőanyag egy kemény mint puhafában, gömbö, színeszka mindenkor raktáron. Kívánatra minden méret vágatik. Eladás engros és detailban.

Mielőtt AJÁNDÉKOT vesz, tekintse meg a

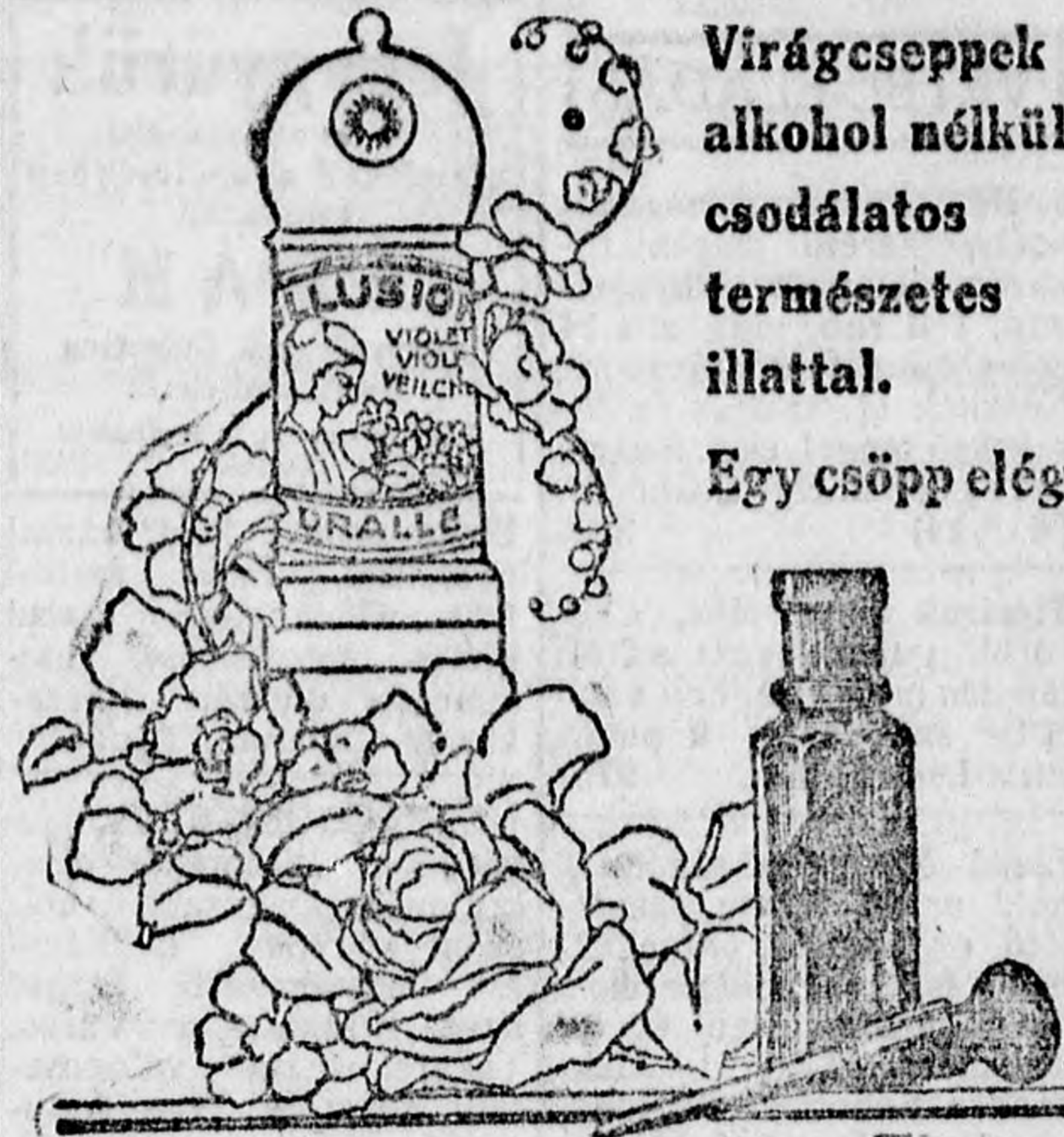
REITTER DROGERIA

raktárát, SUBOTICA városkájával szemben, ahol a legalkalmasabb és legolcsóbb UJÉVI AJÁNDÉKOT veheti. Legfinomabb francia PARFÜMÖK nagy választékban kaphatók.

DRALLE-féle

ILLUSION

világító torony alakban.

Virágcseppek alkohol nélkül csodálatos természetes illattal.

Egy csöpp elég

gyöngyvirág, ibolya, rózsa, orgona, heliotrop, poppy (tropikus mák) stb.

Főlerakat viszontelárusítók részére:

ISIS D. D. Georg Dralle osztály Zagreb, Palmotićeva ulica 66. 7935

Beškai Téglagyár

(Indíja mellett)

eladó vagy bérbeadó

A bér téglá és cserépben fizetendő. Felvilágosítást ad: — Mladenovačka Banka Mladenovac (Srbija)

UJÉVI VÁSÁRI BÁMULATOS OLCSÓ ÁRAK!

Üzletátalakítás miatt, karácsony alkalmával 30%-al olcsóbban kiárusítom az egész raktáramat. Dus választék órákban, arany, ezüst ékszerekben, valódi és chinézüst tárgyakban.

Wagner Béla ékszerésznél SOMBOR, Nemzeti mozi mellett.

KÁTRÁNYFEDŐLEMEZ KÁTRÁNY PARBOLINEUM

FACEMENT és minden egyéb építési anyagot ajánl:

„GRADIVO“ ZAGREB

Bogovićeva ul. 3. — Telefon 5-55.

Komplet SCHAFWOLSPINNEREI

bestehend aus Reiswaol-Pelzmaschine-Florteller, Sealfaktor mit 200 Spindeln in gutem Zustande billig zu verkaufen

ALEX EGER, OSIJEK I., Štrossmajer Gasse 3. 9690

Hazai és külföldi

művészek

garantált, eredeti

festményei

olcsó áron vásárolhatók

„KURIR“ képszalonjában

Dombornyomdai levélpapírok, névjegyek, címkék gumirozott p. piron, bármily cakkos kivágással, c. gkarták, mindenféle veszői munkák, litografált részvények, betétkönyvek, csekk-könyvek, címkék stb. Üzleti könyvek, irkák, noteszok. Dobozgyáram készít dobozokat minden kivitelben, legizlésesebben és legjutányosabban

FISCHER ERNŐ

litografiai műintézete Subotica, Pašićeva ulica 9. Telefon 62. Üzleti könyv, dobozgyar és dombornyomda Karadžićeva ulica 26. Telefon 341. Kérjen árajánlatot. Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok: dombornyomású levélpapír és névjegy.

Székelyné Schäffer Róza

fűszer és csemege üzlete Subotica VII., Pašićeva ulica 7.

Mindennemű déli gyümölcsök. — Naponta friss moravicai teavaj. 00 g. liszt és derce. 128 %-os zsirszóda és rózsapaprika minden mennyiségben. Vízonteladókknak engedmény.

Magyar-német levelezőt gyakornoknöt és utazót

keresek azonnali belépésre. Szerbül tudók előnyben részesülnek. Weinmann Mór Subotica Strossmajerova ulica 22. s. am. 9670

Rum és Likör

essenciák (Schimmel, Fantl és Pick gyártmányok) legolcsóbban Landauer (Lackner) drogéria Subotica 7310

NAGY RAKTÁR

plüszök, mokettek, batorszövetek, afrik lószőr, ragók, ágybetétgrádlík, roletták, jutta, vászon, szögök és minden egyéb, kárpitoskellékek legolcsóbb áron.

I. Omerzo i Drug, Zagreb

Petrinska ul. 3., az udvarban. Tel. 21-83. 7907

Mélyen leszállított árak!

December hó 4-től újévig.

P. C. HABIG, BORSALINO és PLESS

gyártmányu KALAPOK

minden színben és választékban kaphatók

250—275 dinárért.

BRAĆA LENER

Subotica, Aleksandrova ul. 5.

KÖRZŐ dec. 27-től
csütörtöktől-
dec. 29-ig
vasárnapig

TRÓN és SZERELEM
nagy társadalmi dráma 6 felvonásban.
Főszereplők: Lóth Il, Fenyő Emil.

FOGLALKOZÁS
Konvenció gazdasági gépész-korácsot azonnali belépésre keresek. Kiss Lajos Zobnatica-puszt. Posta: Baeska-Topola. 9695

"Helvetia" órásműhely javít órát legújabb aron Ad egy évi garanciát. A műhely a szerb templom közelében van, Zmaj Jovanova ulica 25. 9719

FOTÓALOM
SUBOTICA
LEGSZEBBEN
LEGOLCSÓBBAN
KÉSZIT
FÉNYKÉPEKET

Az összes gőzgépekről vizsgázott, a gépszerelésekben és műhelyi munkákban nagy gyakorlattal bíró benzín és szivogázmotoroknál jártas gépész, nő, állást keres január 1. belépésre. Elvállal bármilyen fagegmunkáló telep, malom és téglagyárat. Megkeresések Morvai Gyula, Novi-Becsej küldendő. 9629

Gépvarrásban gyakorlott leány felvétetik Róth Ármín kalapgyárában. 9626

Takarítónőt keres egész napra a Korona-gyógyszertár, Városház-épület. 9769

Takarítónő felvétetik. Cara Dušana ul. 3. 9758

Keresünk
azonnali belépésre, csakis jól bevezetett, ügyes
utazó-képviselet
Horvátország és Szlovénia megszervezésére. Urak szakismeretekkel előnyben
Kézírásos ajánlatok fénykép és bizonyítványmásolatokkal ellátva a
Balkan International Commerce Comp
R. WIESLER & Co.
"RICO" WERKE A. G. BRÜX FILIALE NOVISAD
Mindennemű vatta és kötszerek, sebészeti gummi- és üvegáru higiénia és betegápolási célokhoz, kórház, gyógyszerár- és laboratórium berendezési és felszerelési üzeméhez intézendők.

SOMBOR, PARISKA ULICA 2.
Sürgőncim: KOVKO. Telefon 185.

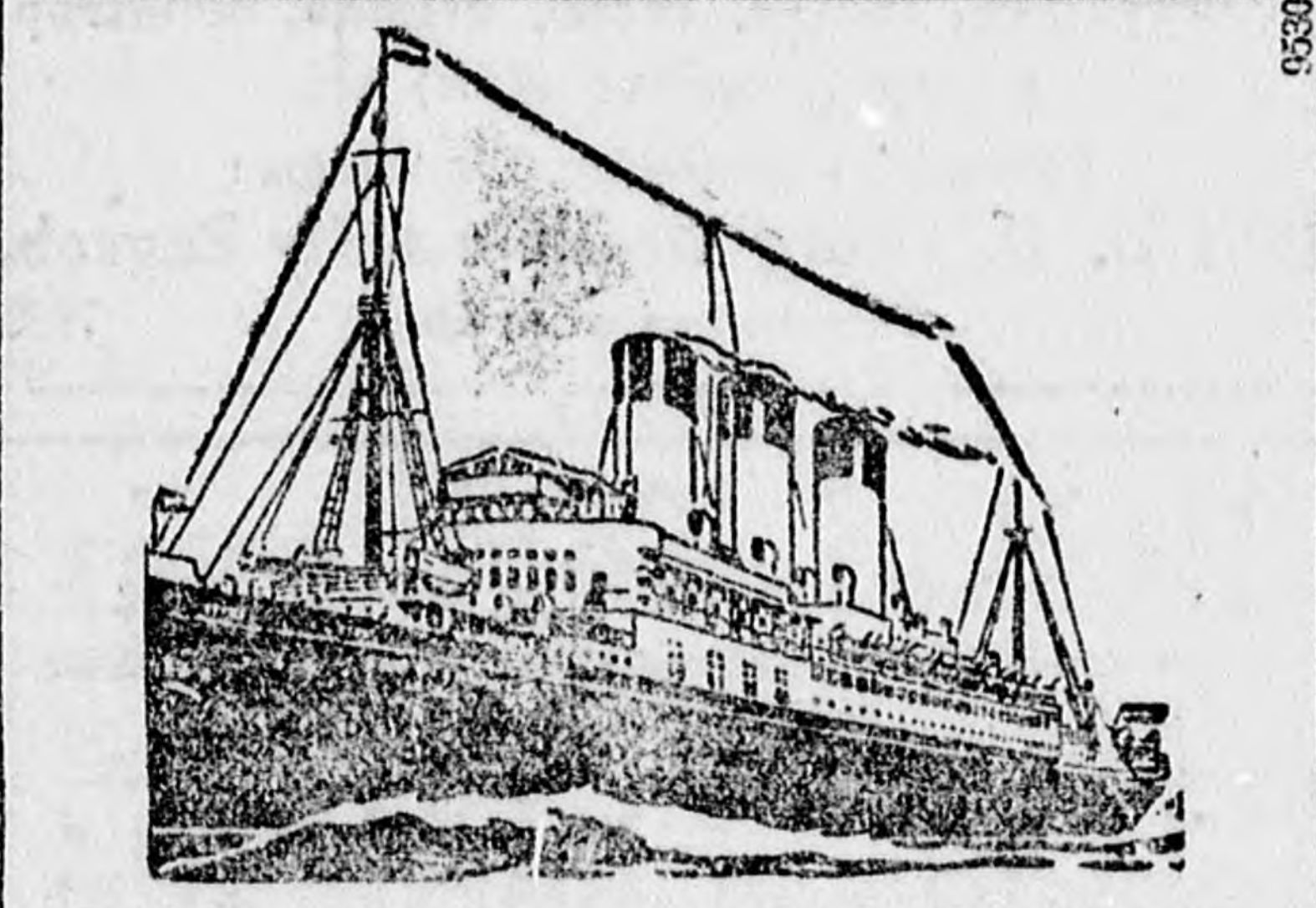
KOVACSITS és TARSA
BANK és BIZOMÁNYI ÜZLET

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó költségesebb számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allátkeresők az apróhirdetési díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din. Kérdezőkördökhöz válaszlevegő melléklőd.

VÉTEL-ELADÁS
6 HP. Ruzstón magános acélszerkezetű magánjárókazán jutányos áron eladó, 1 darab magános 54 colos Marsal cseplő eladó. Készítik új szalma és törekrázó tengelyeket. Kozma Inre gépműhely Csantavir. (Bácska) 9536

Timárok figyelmébe. Cser törött, gubacs egész s örölt minden mennyiségben azonnali szállításra kapható Birn Jenőnél Ada. 9721

Eladó Magyarországon 20 hold prima fekete szántóföld egyben és parcellákban is, vagy elcserelem Vojvodinában ingó és ingatlanért. Cim: I. Aleksander Subotica, Wilsonova ulica 44. cukrászda.

Hamburg-Delamerikai Gőzhajózási Vállalat
A legnagyobb, leggyorsabb és a legszebben felszerelt hajók kitérő berendezéssel I. II. és III. osztályú utasok részére.
INDULÁSOK:
December 13. "La Corona"   Február 8. "Bilbao"
Dec. 20. "Antonio Delfino"   Február 9. "Espana"
December 22. "Tucuman"   Febr. 23. "Antonio Delfino"
December 31. "Vigo"   Március 13. "La Corona"
Január 10. "Cap Norte"   Március 20. "Cap Norte"
Január 11. "Madelira"   Apr. 18. "Vigo"
Január 24. "Villagarzola"   Április 17. "Cap Polonia"

Hamburgból
Argentina, Brazília és Uruguay-ba.
Felvilágosítással szolgál a jugoszláviai vezérképvislet:
ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.
KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49. Volíki, Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

Jegygyűrűk
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
ÁDÁM
ékszerésznél Subotica
Rudics ulica 6.
Tört aranyért a legtöbbet fizetek. 9438

Eladó szőlő 2 hold, házzal hordókkal, mind szabad föld mellett, egy család biztos megélhetése, harmincezer dinárért, Fazekasnál Dubovac, Bánát.

ZÁLOGINTÉZET
becsüese ékszerekre díszkréten legmagasabb kölcsönt közvetít. Brilliansért legmagasabb árat fizet. Pátkay, a Városi Takarékpénztár zálogosztály vezetője, Ivan Antunović ulica 4.

dec. 27-ől
csütörtöktől-
dec. 29-ig
vasárnapig

Litka
Tolstoj világhírű „Éő halott” c. regénye után
BIGAMIA
dráma 6 felvonásban.
Főszereplők: Barnay Margit, Reinhold Schünzel.

Eladó Bácskában tiszamenti városban, festék-, fűszer- és vegyesárúüzlet. Az üzlet a város legforgalmasabb helyén van. — Más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 9382

Billiárd eladó a subotica. Népkörben megtekinthető.

Másodkönyvelő
lehetőleg a malom- vagy gabonaszakmából, aki a szerb és német nyelvet is bírja, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési igény megjelölése mellett és bizonyítvány másolatokkal ellátva
Székely Bertalan
malomtulajdonoshoz
Adára intézendők.

Hatóságilag eng. nyilv. zálogintézet
Subotica, Aleksandrova 6. emelet. 9037

Egy rövid és egy hosszú télikabát jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 9764

Eladó egy teljesen új hálszoba. Cim: Cernovič ul. 20. 9739

100 hl. fajboromat (rizling, nagyburgundi, oporta) eladom. Frankopanska ul. 17. szám. 9755.

KÜLÖNFÉLE
Jégverem a város közepén, 150—160 köbméter úrtartalommal, teljesen új és modern hűtőkamrával, bérebevehető. Bővebbet Kujundzica ulica 7. (Veselényi ucca). 9765

Elcserelném beltéren levő kétszobás lakásomat egy szobás lakással. Cim a kiadóban. 9740

Butorozott szoba, közel a beltérhez elsejére kiadó. VIII. kör, Boška Vujića ul. 14. szám. 9761

Bérbeadandó 14 láncc föld kedvező feltételek mellett, Subotica környékén. Publik-Reklám Subotica, Strossmayerova 8. 9747.

Bácsmegeyi Napló
főkiadóhivatala
Veliki-Bečkerekben a főpostával szemben
LÉVAY NÁNDORNÉ
üzletében van.
A főkiadóhivatal
felvesz hirdetéseket előfizetéseket és minden a lapra vonatkozó reklamációkat.

Hajndvesztésre legjobb — Dekich viva hajszesz. Reumaszesz is kapható. Madjarska ul. 12. Kakas iskolánál. 9692

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajánlatnak saját készítményű
ERNYŐINK
A legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Nagy választék játékokban. — Meglepően olcsó árak!
Stein i Drug
Subotica, Aleksandrova ul. 11.

Zongorák, új, modern vagy átjatszott, keresztürook, részleifizetésre is kaphatók nagy választékban, olcsóbban, mint bárhol. Kain hangszerüzletében Subotica, városház épületében.

Szenved hajhullásban? Fejkorpában? vagy fejviszketegségben? Tegyen kísérletet a »Nyírfahajvizel« (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Kapható Illés-gyógyszertárban, a főpostával szemben.

Szódavizet a legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinek »Johanna« szikvizgyár Subotica. Telefon 532. 6170

NARANCs
CITROM, MARONI, FÜGE
és mindenféle déligyümölcs legolcsóbban
Weisz József
déligyümölcs nagykereskedőnél Subotica, Udúceva u. 1. szám.
Közvetlen b-hozatal Cattaróból.

„REKORD”
cipőüzem Subotica Nagytemplom mögött.
Uj cipőket és javításokat legolcsóbban 24 óra alatt készit. Elsőrangú munka. Pontos kiszolgálás. Tanuló fiúk és leányok felvétetnek

OLCSÓ TŰZIFA
vegyes, gyertyán-, bükk-, szil- és akácfa
150 korona
apritva, házhoz szállítva. — amíg a készlet tart.
Birkaš i Drug Subotica
Save Tekeli ul. (Halaški put) Telefon 5-24 és 88.

Novisadi szállítóiroda azonnali belépésre keres teljesen önálló, perfekt szerb és német
KÖNYVELŐT
A magyar nyelvet is beszélők előnyben részesítnek. Szives ajánlatok „No 300” jelige alatt „Reklam” hirdető irodába Novisad, Jevrejska ul. 6. küldendő.